

Број: 01-2-4-638-2/19
Датум: 27.06.2019. године

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

B

PRIMLJENO: 08-07-2019			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01.02	04-1	1243	1/19

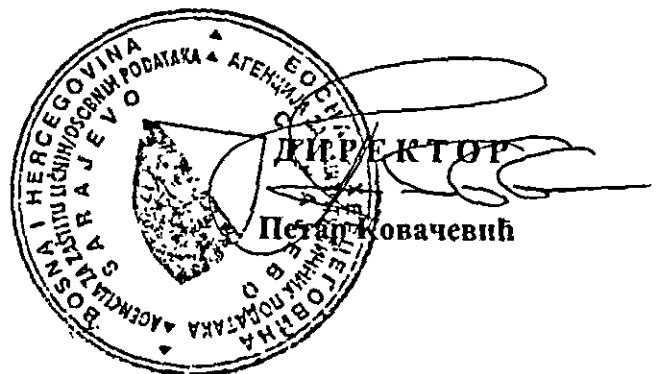
ПРЕДМЕТ: Извјештај о заштити личних података у Босни и Херцеговини
за 2018. годину, доставља се.-

У складу са чланом 40. став 1. тачка ц. Закона о заштити личних података („Службени гласник БиХ“, број 49/06, 76/11 и 89/11), достављамо вам Извјештај о заштити личних података у Босни и Херцеговини за 2018. годину.

Извјештај достављамо на службеним језицима и писмима у штампаној, као и у електронској верзији.

С поштовањем,

Доставити:
- Наслову
- У спис

Broj: 01-02-4-638-1/19
Datum: 14.5.2019. godine

**IZVJEŠTAJ
O ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA
U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2018. GODINU**

Sarajevo, maj 2019. godine

I. UVOD

Na osnovu člana 40. stav (1) tačka c) Zakona o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj 49/06, 76/11 i 89/11) (u daljem tekstu: Zakon), Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Agencija) podnosi Izvještaj o zaštiti ličnih podataka za 2018. godinu Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Ovo je jedanaesti Izvještaj koji Agencija podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Zaštita ličnih podataka, u smislu zaštite privatnosti, jedno je od osnovnih vrijednosti svakog demokratskog društva i aspekt ljudskih prava kojem se poklanja velika pažnja, a ima za cilj zaštitu privatnog života u prikupljanju, obradi i korištenju ličnih podataka. Svjedoci smo velikih promjena koje je prouzrokovala globalizacija i tehnološki napredak, posebno u informatičkom i digitalnom svijetu. Pitanja zaštite privatnosti prisutna su u svakom aspektu života pojedinca, jer savremeni uslovi života omogućavaju dostupnost velikom broju podataka. U procesu globalizacije, informacije ne poznaju granice, pa je teško osigurati balans između privatnosti i sigurnosti, podržavajući slobodan pristup informacijama i zaštitu ličnih podataka.

Zakonodavni okvir koji se odnosi na zaštitu ličnih podataka obuhvata Ustav Bosne i Hercegovine¹, usvojena međunarodna dokumenta i domaće propise.

Ustav BiH garantuje zaštitu svih ljudskih prava i osnovnih sloboda predviđenih Evropskom Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenih protokola, te samim tim prava na privatni i porodični život, dom i prepisku: „Prava i slobode predviđeni u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima direktno se primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Ovi akti imaju prioritet nad svim ostalim zakonima.“

Takođe, BiH je ratifikovala Konvenciju Vijeća Evrope za zaštitu lica s obzirom na automatsku obradu ličnih podataka (ETS br. 108) (u daljem tekstu: Konvencija 108), koja je od ključnog značaja za osiguranje prava na privatnost. Konvencija 108 garantuje pravo na privatnost, pa time i zaštitu ličnih podataka svakog fizičkog lica.

Slijedom Ustava BiH i navedene međunarodne Konvencije 108, BiH je donijela Zakon. Trenutno, ovaj Zakon odražava odredbe Direktive 95/46 EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 24.10.1995. o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom ličnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka. Inkorporiranjem Direktive, koju su domaćim zakonima bile obavezne preuzeti samo članice EU i zemlje kandidati za članstvo, dokazali smo da je naša zemlja postigla usklađenost sa evropskim standardima u formalnom smislu svo do ovog izvještajnog perioda.

Tokom 2018 godine došlo je do reforme u oblasti zaštite ličnih podataka i to na nivou Vijeća Evrope i na nivou Evropske unije. Naime, Konvencija 108 je dopunjena i izmijenjena tako da je usvojena Konvencija 108+, Modernizovana Konvencija za zaštitu pojedinaca u pogledu obrade ličnih podataka, koja je otvorena za potpisivanje i koju je potrebno ratificirati. Na nivou Evropske unije donesena su dva propisa, a što je detaljno opisano u slijedećem Poglavlju.

¹ Kako bi se izbjeglo opterećenje teksta i postiglo njegovo lakše praćenje, u daljem tekstu Izvještaja biće korištene skraćenice BiH, FBiH i RS uz pravni akt ili instituciju koji u svom nazivu sadrže riječi Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine i Republika Srpska

U Bosni i Hercegovini postoje četiri krivična zakona i svaki od tih zakona propisuje krivično djelo „nedozvoljeno korištenje ličnih podataka.“

Sudska zaštita ličnih podataka osigurana je i kroz parnični postupak za naknadu štete po Zakonu o obligacionim odnosima.

Jedan od osnovnih principa upravnog postupka „zaštita prava građana i zaštita javnog interesa“ garantuje zaštitu prava stranaka u postupku, pa i zakonitu obradu ličnih podataka.

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica i BiH, preuzeta je obaveza usklađivanja zakonodavstva, koje se odnosi na zaštitu ličnih podataka, s pravom Zajednice i drugim evropskim i međunarodnim zakonodavstvom o privatnosti. Ovim Sporazumom, BiH se obavezala da će uspostaviti nezavisni nadzorni organ sa dovoljno finansijskih i ljudskih potencijala, s ciljem provođenja nacionalnog zakonodavstva o zaštiti ličnih podataka.

U zadnjem Izvještaju Evropske komisije o napretku BiH navedeno je, između ostalog, sljedeće: „Agencija mora imati adekvatne resurse kako bi djelotvorno obavljala svoje zadatke. Potrebno je poduzeti dodatne napore na usklađivanju zakonodavstva sa Opštom Uredbom o zaštiti podataka 2016/679 i Direktivom 2016/680“.

II. NAJAKTUELNIJE U VEZI SA ZAŠTITOM LIČNIH PODATAKA

U ovom poglavlju, posebno ćemo se osvrnuti na pojedine teme iz zaštite ličnih podataka, koje su bile najaktuelnije u izvještajnom periodu.

2.1 Prijedlog Zakona o zaštiti ličnih podataka

Podsjećamo, Evropski parlament i Vijeće Evropske unije donijeli su Uredbu 2016/679 o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom ličnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka, te o stavljanju van snage Direktive 95/46/EZ (Opšta uredba o zaštiti podataka). Opšta uredba o zaštiti podataka stupila je na snagu 25.5.2016, s tim da se ista počela primjenjivati u svim državama članicama 25.5.2018.

Isto tako, Evropski parlament i Vijeće Evropske unije donijeli su Direktivu 2016/680 o zaštiti pojedinca u vezi sa obradom ličnih podataka od strane nadležnih organa u svrhe sprječavanja, istraga, otkrivanja ili progona krivičnih djela ili izvršavanja krivičnih sankcija i slobodnom kretanju takvih podataka, o stavljanju van snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP. Ova Direktiva stupila je na snagu 6.5.2016, a države članice trebale su do 6.5.2018. donijeti zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja sa Direktivom. Države članice su imale dvije godine da preuzmu odredbe Direktive u svoje državno zakonodavstvo.

Agencija je u julu 2017. godine uputila Vijeću ministara BiH posebnu Informaciju o hitnosti i neophodnosti usklađivanja zakona u Bosni i Hercegovini sa Opštom uredbom i Direktivom, sa ciljem pokretanja određenih aktivnosti po tom pitanju. Nije uslijedila očekivana reakcija, pa je

Agencija poduzela aktivnosti na izradi prijedloga novog Zakona o zaštiti ličnih podataka. Osigurana je edukacija za razumijevanje standarda Uredbe i Direktive, putem TAIEX instrumenta EU, dolaskom eksperata iz nadzornih organa Pokrajine Saksonije – SR Njemačke i Republike Hrvatske u posjetu Agenciji. Takođe, putem Projekta IPA 2017², osigurano je prevođenje prijedloga na engleski jezik i analiza istog od strane eksperta iz Velike Britanije, u pogledu njegove usklađenosti sa novim evropskim standardom. Uporedo sa aktivnostima koje je Agencija provodila na izradi prijedloga Zakona, Vijeće ministara BiH 30.1.2018. donijelo je Zaključak kojim je zadužilo Ministarstvo civilnih poslova BiH da u roku 30 dana predloži odluku o formiranju Interresorne radne grupe za izradu novog Zakona o zaštiti ličnih podataka. Prema istom Zaključku, u radnu grupu trebali su biti imenovani predstavnici više ministarstva, te predstavnik Agencije. U vezi s tim, Ministarstvo civilnih poslova BiH je u februaru 2018. godine dostavilo zahtjev Agenciji da predloži jednog predstavnika za članstvo u radnoj grupi. U svom odgovoru na zahtjev, iznesen je stav da je Zakonom propisano da je Agencija dužna učestvovati u zakonodavnoj aktivnosti davanjem mišljenja na prijedloge zakona koje joj trebaju dostaviti nadležni organi. Osim navedenog, istaknuto je da je Agencija nezavisni nadzorni organ i istoj ne mogu biti delegirani poslovi od strane Vijeća ministara BiH, te da na ovaj način bilo koji zakonodavni organ u Bosni i Hercegovini može Agenciju „uposliti“ na izradi određenog zakona. I pored iznesenog, cijeneći potrebu i hitnost za donošenje novog Zakona o zaštiti ličnih podataka, Agencija je odredila jednog predstavnika za članstvo u Radnoj grupi za izradu zakona. Tom prilikom je navedeno da će predstavnik Agencije imati mandat da Radnoj grupi preda Prijedlog Zakona o zaštiti ličnih podataka, koji je Agencija pripremila.

Vijeće ministara BiH je donijelo Odluku o formiranju Interresorne radne grupe za izradu Nacrta zakona o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj:49/18) (U daljem tekstu: Radna grupa), te u istu imenovalo dva predstavnika Ministarstva civilnih poslova BiH, te po jednog predstavnika Ministarstva pravde BiH, Direkcije za evropske integracije Vijeća ministara BiH i Agencije. Agencija je sredinom 2018. godine završila rad na svom prijedlogu Zakona, dok je Radna grupa započela svoje aktivnosti u augustu 2018. godine. Kao što je i prethodno navedeno, Agencija je predsjedavajućoj Radne grupe dostavila Prijedlog zakona koji je izradila Agencija. Radna grupa je održala sedam sjednica od sredine augusta do sredine novembra, na kojima je razmatrala Prijedlog zakona detaljno analizirajući da li su njegove odredbe usklađene sa odredbama novih Evropskih propisa. Tokom analize Prijedloga zakona, sve odredbe ostale su neizmijenjene, osim nekolicine koje su pretrpjele određene izmjene, uglavnom zbog formalnih nedostataka. Po završetku rada na izradi Nacrta zakona, Radna grupa je Ministarstvu civilnih poslova BiH, podnijela Izvještaj o radu Interresorne radne grupe na izradi Nacrta zakona o zaštiti ličnih podataka. U trenutku pisanja ovog Izvještaja, Ministarstvo civilnih poslova BiH provodi aktivnosti na usvajanju novog Zakona o zaštiti ličnih podataka.

2.2 Problemi u radu Agencije

Kao i ranije, u ovom Izvještaju navodimo najveće probleme sa kojima se Agencija suočava u svom radu, ponavljajući sve što je bilo navedeno i u ranijim izvještajima, budući da nijedan od istaknutih problema nije riješen.

Od samog osnivanja, Agencija je imala podršku Parlamentarne skupštine BiH i Vijeća ministara BiH i shodno njenoj nezavisnosti, Agencija predstavlja resurs Parlamentarne skupštine BiH.

² „Borba protiv organizovanog kriminala na Zapadnom Balkanu“, koofinansirano od strane EU i vlade SR Njemačke, a implementirano kroz GIZ, uz Centar za međunarodnu pravnu saradnju Holandije i Ministarstva unutrašnjih poslova Italije.

Međutim, u posljednje vrijeme, određene odluke i postupci Vijeća ministara BiH utiču na rad Agencije, te otežavaju i dovode u pitanje zakonit rad Agencije.

U Izvještajima za 2016. i 2017. godinu upoznali smo Parlamentarnu skupštinu BiH i javnost o problemima koji dovode u pitanje zakonitost rada Agencije. Podsjećamo, radilo se o sljedećem:

1. Agencija je 2013. godine pokrenula proceduru donošenja novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji. Razlozi za izradu novog Pravilnika su usklađivanje sa Odlukom o principima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave BiH i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterija za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH.

Vodeći računa o nadležnostima i obimu rada Agencije, kao i ograničavajućim finansijskim sredstvima, predloženim Pravilnikom broj izvršilaca u Agenciji ostao je isti, ali je promijenjena struktura zaposlenih, i to na način da je smanjen broj zaposlenika, a povećan broj državnih službenika. Zaposlenička radna mjesta za administrativno tehničke poslove kod zamjenika i pomoćnika direktora su ukinuta (ukupno četiri). Od toga povećan je broj državnih službenika, i to stručnih savjetnika za inspeksijski nadzor za tri izvršioca. Osim toga, predloženo je organizovanje pisarnice kao posebne cjeline u sastavu Sektora za administraciju i sistematizovanje radnog mjesta šef pisarnice – referent specijalista, u skladu sa važećim odlukama. Razlog za uvođenje ovih rješenja u Prijedlogu pravilnika su dosadašnji pokazatelji i iskustva u radu Agencije, imajući u vidu njenu nadležnost i osnovnu funkciju koja proizlazi iz Zakona. Naime, osnovna djelatnost Agencije jeste na inspektorima Agencije i zbog toga je povećan broj istih sa sedam na deset. Isto se moglo postići ukidanjem radnih mjesta administrativno tehničkih poslova kod zamjenika i kod tri pomoćnika direktora. Sasvim logično, ukazala se potreba da se organizaciono ojača administracija, s obzirom da se broj izvršilaca smanjio. Upravo zbog toga, predloženo je formiranje pisarnice i uvođenje radnog mjesta šef pisarnice – referent specijalista. Ovim se postiže ekonomičnost, racionalnost i ekspeditivnost, kao i ušteda finansijskih sredstava i prostora.

Na ovaj prijedlog Pravilnika, izuzev sugestije u pogledu predloženog, alternativnog stepena stručne sprema, a što je i uvaženo, Ministarstvo pravde BiH nije imalo primjedbi.

Agencija nije mogla prihvatiti sugestiju Kancelarije za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH kojom se tražilo da se za poziciju Direktora i Zamjenika direktora propiše sedam godina radnog iskustva kako je to propisano Odlukom, imajući u vidu činjenicu da Zakon propisuje da kandidat za Direktora i Zamjenika direktora mora imati pet godina radnog iskustva na poslovima rukovođenja u upravi.

Takođe, Agencija nije mogla prihvatiti uslov Ministarstva finansija i trezora BiH da se radno mjesto referent-šef pisarnice ukine. Za Agenciju je neprihvatljiv proizvoljan zahtjev i obrazloženje Ministarstva da Agencija u proteklom periodu nije imala problema u svom radu bez tog radnog mjesta. Naime, Agencija je i u proteklom periodu imala problema, ali je iste, uglavnom, uspješno rješavala. Prijedlog Pravilnika sa obrazloženjem dostavljen je 19.5.2016. Vijeću ministara BiH na saglasnost. Agencija nikada nije dobila odgovor.

2. Vijeće ministara BiH usvojilo je Pravilnik o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH u kojem za Agenciju nisu predviđena vozila za inspeksijski nadzor. Agencija raspolaže sa tri službena vozila, što ne odgovara potrebama Agencije.

Naime, Pravilnikom je predviđeno da Agencija može samo raspolagati već postojećim brojem i kategorijom vozila, te da pravo korištenja imaju Direktor, Zamjenik direktora i u svrhe kurirsko - administrativnih poslova.

Ovakvo rješenje dovodi u pitanje obavljanje osnovne djelatnosti Agencije. Treba imati u vidu činjenicu da prvo ovlaštenje Agencije, propisano članom 40. stav (2) tačka a) Zakona je da „putem inspekcije vrši nadzor nad ispunjavanjem obaveza propisanih ovim zakonom“. U članu 2. stav (2) Pravilnika definisano je da su „službena specijalizovana vozila“ i vozila za obavljanje „... i inspeksijskih aktivnosti...“. Samim tim, po automatizmu, u članu 13. Pravilnika, gdje su nabrojane institucije BiH koje obavljaju inspeksijske poslove, trebalo je navesti i Agenciju. Zbog čega to nije urađeno, nije poznato. Agencija je ovo pokušala ispraviti, ali bezuspješno, jer Ministarstvo finansija i trezora BiH (u daljem tekstu: Ministarstvo) to onemogućava. Sadašnja situacija je neodrživa, jer je Agencija onemogućena da izvršava jedno od svojih osnovnih ovlaštenja, čime se dovodi u pitanje opravdanost njenog postojanja. Nadalje, tu su postupci pred sudovima za prekršaje, obuke, razni sastanci i skupovi i slično, na kojima je neophodno učešće predstavnika Agencije. Uštede, na šta se poziva Ministarstvo, ne mogu dovoditi u pitanje zakonit rad institucija i nije nam jasan pravi razlog za negativno mišljenje Ministarstva. Agencija ne spori da su implementacijom Pravilnika učinjene uštede, naprotiv, podržavamo svaki oblik štednje u javnom sektoru, ako je to realno i razumno.

3. Vijeće ministara BiH je na 46. sjednici, održanoj 3.3.2016. zaključilo da su sve institucije BiH iz nadležnosti Vijeća ministara BiH, prije raspisivanja oglasa radi popune upražnjenih ili novih radnih mjesta, obavezne pribaviti saglasnost Vijeća ministara BiH.

Radni odnos državnom službeniku, koji je u Agenciji radio na poziciji Višeg stručnog saradnika za postupke po prigovorima, prestao je 1.2.2016. na osnovu eksternog premještaja. Donesena je Odluka o potrebi prijema novog državnog službenika na tu poziciju i zatraženo je od Agencije za državnu službu BiH da javno objavi oglas za upražnjeno radno mjesto. Agencija za državnu službu BiH dostavila je obavještenje da ne mogu raspisati javni oglas zbog predmetnog zaključka Vijeća ministara BiH. Dana 31.3.2016, putem Generalnog sekretarijata, zatražena je saglasnost Vijeća ministara BiH, a nakon toga, 21.4.2016. dostavljena i urgencija, ali do danas nismo dobili odgovor. Nakon toga, u 2017. godini Agencija je imala jedan smrtni slučaj. U oktobru 2018. preminula je službenica raspoređena na radno mjesto šef Odsjeka za pravne i kadrovske poslove. I za ovu poziciju je tražena saglasnost za popunu od strane Vijeća ministara BiH. Odgovor nije dostavljen.

Zakonom o izvršenju budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2016. godinu, kao i za 2017. godinu, određeno je da Agencija ima 27 zaposlenih. Suprotno tome Agenciji se onemogućavaju zaposlenja na osnovu zaključka Vijeća ministara BiH što predstavlja kršenje Zakona o izvršenju budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za. Dakle, veću pravnu snagu ima zaključak Vijeća ministara BiH, nego Zakon o izvršenju budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH. Protivzakonitim zaključkom Vijeća ministara BiH, Agenciji je onemogućeno da izvrši popunu radnih mjesta u skladu sa zakonom.

Jedan od osnovnih zadataka i stalnih prioriteta Agencije jeste, upravo, postupanje po prigovorima građana. Pravilnikom su sistematizovana dva izvršioca za postupke po prigovorima i trenutno su oba upražnjena. Svjesni smo trenutne teške finansijske situacije,

međutim, ne prihvatamo selektivan pristup odobravanju dodatnog zapošljavanja. Ne umanjujući značaj nijedne institucije, mada su mnoge svojim radom dovele isti u pitanje, cijenimo da je jačanje kapaciteta Agencije prioritet.

U 2018. godini u Agenciji dogodio se još jedan smrtni slučaj kada je preminuo službenik raspoređen na radno mjesto šef Odsjeka za računovodstveno-materijalne poslove. Tako Agencija, 2018. godinu završava sa 24 zaposlena. Iz naprijed navedenih razloga, primorani smo da smanjimo inspeksijske nadzore, obustavimo saradnju sa agencijama za državnu službu, smanjimo izdavanje prekršajnih naloga i slično. O navedenim problemima upoznali smo predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH i njegove zamjenike. Agencija nikada nije dobila odgovor, niti je uslijedila očekivana reakcija.

Osim drugih odsustava sa posla, samo zbog bolovanja u 2016. godini bilo je 629 dana odsustva (u prosjeku svaki radni dan dva i po službenika), u 2017. godini 851 dan odsustva (u prosjeku svaki radni dan tri i po službenika), a u 2018. godini 690 dana odsustva (u prosjeku svaki radni oko dva i po službenika). Treba istaći da su odsustva, bez ikakve sumnje, bila opravdana.

Nadalje, Vijeće ministara BiH, na 130. sjednici održanoj 18.1.2018. usvojilo je Odluku o raspodjeli kancelarijskog prostora za smještaj institucija BiH u ulici Dubrovačka broj 6. u Sarajevu. Predmetnom Odlukom Agenciji je dodijeljeno 11 kancelarija, na četvrtom spratu objekta „B“, i jedna arhivska prostorija, ukupne površine 308,69 m². U skladu sa predmetnom Odlukom Agencija se preselila 1.3.2018. u nove prostorije. Međutim, zbog neadekvatnog i nedovoljnog prostora, Agencija radi u otežanim uslovima.

Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, Agencija se sastoji od četiri osnovne i šest unutrašnjih organizacionih jedinica. Od rukovodećih pozicija popunjene su pozicije Direktora, Zamjenika direktora, tri pomoćnika direktora i dva šefa odsjeka. Po prirodi posla, rukovođenje podrazumijeva i usmenu komunikaciju sa saradnicima i optimalno bi bilo imati zasebnu kancelariju za rukovodeće službenike, a što je sada nemoguće postići. Navodimo, kao primjer, sadašnjeg rješenja gdje Šef Odsjeka za inspeksijski nadzor i prigovore radi u jednoj kancelariji sa pet saradnika koji rade najsloženije i najodgovornije poslove iz nadležnosti Agencije. U istoj prostoriji zaprimaju se i prigovori građana što je nedopustivo, jer podnošenje prigovora građana podrazumijeva diskreciju i posebnu prostoriju, kao i telefon za Help Desk. Dakle, Agencija nema minimalne uslove za zakonit i profesionalan rad.

Imajući u vidu gore navedene činjenice, očekujemo da će Parlamentarna skupština BiH podržati Agenciju u prevazilaženju navedenih problema.

III. RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BOSNI I HERCEGOVINI

3.1. Nadležnosti Agencije

Agencija je samostalna upravna organizacija osnovana da bi osigurala zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini. U tom smislu, članom 40. Zakona definisane su nadležnosti Agencije:

- nadgledanje provođenja odredbi ovog Zakona i drugih zakona o obradi ličnih podataka;
- postupanje po podnesenim prigovorima nosilaca podataka;

*Sarajevo / Сарајево, Dubrovačka broj 6 / Дубровачка број 6
tel/тел +387 33 726-250, fax/факс +387 33 726-251*

- podnošenje Parlamentarnoj skupštini BiH godišnjeg Izvještaja o zaštiti ličnih podataka, koji treba da bude dostupan javnosti;
- praćenje uslova za zaštitu ličnih podataka davanjem prijedloga za usvajanje ili izmjenu zakona koji se odnose na obradu ličnih podataka, te davanje mišljenja s prijedlozima tih zakona i staranje o ispunjavanju kriterija zaštite podataka koji proističu iz međunarodnih sporazuma obavezujućih za Bosnu i Hercegovinu.

3.2. Ovlaštenja Agencije

U cilju uspješnog obavljanja poslova i zadataka, zakonodavac je Agenciji dao sljedeća ovlaštenja:

- putem inspekcije vrši nadzor nad ispunjavanjem obaveza propisanih ovim Zakonom;
- vodi Glavni registar;
- prima primjedbe i prigovore građana koje se odnose na kršenje ovog Zakona;
- donosi provedbene propise, smjernice ili druge pravne akte, u skladu sa Zakonom;
- nalaže blokiranje, brisanje ili uništenje podataka, privremenu ili trajnu zabranu obrade,
- upozorava ili opominje kontrolora;
- izriče kazne u prekršajnom postupku, odnosno podnosi zahtjev za pokretanje postupka u skladu sa ovim Zakonom;
- daje savjete i mišljenja u vezi sa zaštitom ličnih podataka;
- saraduje sa sličnim organima u drugim državama;
- vrši druge dužnosti propisane Zakonom;
- vrši nadzor nad iznošenjem ličnih podataka iz BiH.

Ova ovlaštenja stvaraju realnu pretpostavku da se Agencija adekvatno bavi zaštitom ličnih podataka. Agencija u ocjeni zakonitosti obrade ličnih podataka u svakom konkretnom slučaju mora u potpunosti da odgovori na četiri pitanja, i to:

1. *Da li je došlo do miješanja u ovo pravo,*
2. *Da li je miješanje u skladu sa Zakonom,*
3. *Da li se obrada vrši u svrhu ostvarenja jednog od legitimnih ciljeva,*
4. *Da li je miješanje neophodno i proporcionalno u demokratskom društvu.*

3.3. Nezavisnost i kapaciteti Agencije

Nezavisnost Agencije jedan je od ključnih faktora za realizaciju međunarodno preuzetih obaveza i za efikasan i pravilan rad Agencije. Potpuna nezavisnost Agenciji daje joj legitimitet da se bavi povjerenim poslovima. Značaj nezavisnosti Agencije, kao jednog od ključnih instituta zaštite ličnih podataka, nameće potrebu da se u svakom Izvještaju o zaštiti ličnih podataka dâ osvrt i na ovaj segment.

Prije svega, nadzorni organ mora imati nezavisnu organizaciju. Član 35. Zakona, stavovi (1) i (2) propisuju „Agencija je samostalna upravna organizacija osnovana da bi se osigurala zaštita ličnih podataka, na čijem je čelu Direktor“ i „Agencija djeluje potpuno nezavisno u izvršavanju dužnosti koje su joj povjerene“. Direktora i Zamjenika direktora Agencije imenuje Parlamentarna skupština BiH, koja ih može suspendovati i razriješiti prije isteka mandata u taksativno nabrojanim okolnostima u članu 45. Zakona. Ovim rješenjem ojačan je legitimitet Agencije iza koga stoji Parlamentarna skupština BiH. Agencija ne podnosi Izvještaj o radu Parlamentarnoj skupštini BiH,

nego Izvještaj o zaštiti ličnih podataka, čime se želi spriječiti uticaj na Agenciju. To ni u kom slučaju ne isključuje odgovornost i profesionalnost u radu Agencije, već ih ojačava. Nezavisnost za sobom povlači zabranu obavljanja bilo kojih profitabilnih djelatnosti i drugih djelatnosti koje bi mogle ugroziti uvjerenje u njenu nezavisnost. Naglašavamo pojam „uvjerenje“ koji spada u subjektivni sud pojedinca o nezavisnosti Agencije i koji je samim tim posebno zahtijevan. Nezavisnost i odgovornost su u direktnoj proporciji i funkcionišu po sistemu spojenih posuda – što je veća nezavisnost, to je i veća odgovornost.

Finansijska nezavisnost Agencije, kao posebnog budžetskog korisnika, osigurana je članom 36. Zakona, koji reguliše da se sredstva potrebna za finansiranje rada Agencije osiguravaju iz Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH. Međutim, sam postupak usvajanja Zakona o budžetu otvara mogućnosti uticaja na Agenciju, te bi, u tom dijelu, bilo potrebno osigurati veći uticaj Parlamentarne skupštine BiH.

Zaposleni u Agenciji imaju status državnih službenika i zaposlenika. Problem predstavlja sadašnje rješenje u Zakonu o državnoj službi u institucijama BiH, gdje se u postupku prijema državnih službenika kao glavna institucija nalazi Agencija za državnu službu. Učešće Direktora je simbolično što je svakako neprihvatljivo i negativno utiče na nezavisnost Agencije. Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH propisano je da su od njegove primjene izuzeti zaposleni u Centralnoj banci BiH i u Kancelariji ombudsmana za ljudska prava u BiH. Međutim, nameće se principijelno pitanje zbog čega samo ove dvije institucije. Državni službenici Agencije postupaju u predmetima gdje se kao kontrolor pojavljuje Agencija za državnu službu, što dovodi u pitanje njihovu nepristrasnost.

Agencija nije klasični organ uprave, jer je njen glavni zadatak da nadzire provođenje zakona kojima je regulisana obrada i zaštita ličnih podataka, što podrazumijeva ocjenu zakonitosti obrade ličnih podataka. Ovo su samo neki od osnova i parametara po kojima se Agencija bitno razlikuje od drugih upravnih organizacija i ona svakako treba biti pozicionirana u nezavisne organe u punom kapacitetu u svim zakonima koji regulišu to pitanje.

Agencija mora imati kapacitete za izvršavanje povjerenih nadležnosti i ovlaštenja. Trenutno Agencija nema potrebne kapacitete (broj zaposlenih, budžet, smještaj, vozila i sl.), da bi zakonito i efikasno obavljala poslove koji su joj povjereni. Aktivnosti poput inspeksijskih nadzora, postupaka po prigovorima, mišljenja, izdavanja prekršajnih naloga, učestvovanja u postupcima pred sudovima, održavanje Glavnog registra i drugo, vrlo su zahtjevne i podrazumijevaju dovoljne kapacitete.

Agencija je ovlaštena da izdaje autoritativne naloge. Kada Agencija uoči nezakonitu obradu ličnih podataka, nalaže mjere koje je kontrolor dužan da poduzme u određenom roku i da o tome informiše Agenciju. Isti član propisuje da Agencija može da zahtijeva od kontrolora ili obrađivača da joj dostavi informaciju ili dozvoli uvid u bilo koji dokument i evidenciju u kojima mogu da budu lični podaci. Agencija ima pravo da uđe u prostorije u kojima se vrši obrada ličnih podataka, državne i službene tajne ne predstavljaju prepreku za Agenciju, dok su javni organi obavezni da Agenciji, na njen zahtjev, pruže pomoć u vršenju njene nadležnosti. Naravno, ovo je na adekvatan način praćeno prekršajnim odredbama. Rješenja Agencije su konačna i mogu biti predmet ocjene samo u upravnom sporu pred Sudom BiH.

Jedna od zakonskih obaveza Agencije je da prati stanje u oblasti zaštite ličnih podataka i da s tim u vezi daje prijedloge, inicijative i mišljenja. U proteklom periodu Agencija je to i radila. Međutim,

postoji problem jer predlagači propisa kojima se reguliše zaštita ličnih podataka, u pravilu, ne dostavljaju prijedloge Agenciji na mišljenje, pošto to nije sistemski riješeno.

U okviru komunikacije sa javnošću, širenje znanja o zaštiti ličnih podataka jedan je od osnovnih instrumenata koji omogućavaju efikasnost rada svakog nadzornog organa koje se bavi zaštitom ličnih podataka. Agencija aktivno radi na promociji prava koja proizlaze iz zaštite ličnih podataka, te redovno izvještava javnost o svojim aktivnostima.

3.4. Inspekcijski nadzori

U izvještajnom periodu izvršena su 42 inspekcijska nadzora, od toga 14 redovnih i 28 vanrednih.

3.4.1. Redovni inspekcijski nadzori

Redovni inspekcijski nadzori izvršeni su na osnovu Godišnjeg plana rada inspekcijskih nadzora, u skladu sa kojim su doneseni mjesečni planovi rada za mart i april 2018. godine.

Godišnji plan inspekcijskih nadzora donosi se sa ciljem kontrolisanja tačno određenih sektora. U 2018. godini planirani su redovni inspekcijski nadzori u jedinicama lokalne samouprave, javnim i privatnim obrazovnim ustanovama, školama stranih jezika, poslovnim subjektima koji vode evidencije kupaca/korisnika usluga i pravnim licima koja pružaju usluge u oblasti osiguranja.

Mjesečnim planovima rada inspekcije za mart i april 2018. godine, utvrđeni su inspekcijski nadzori u pravnim licima koja pružaju usluge iz oblasti osiguranja, javnim i privatnim obrazovnim ustanovama i jedinici lokalne samouprave u cilju kontrole ispunjavanja obaveza propisanih Zakonom.

Osim za dva navedena mjeseca, redovni inspekcijski nadzori nisu planirani tokom izvještajnog perioda, s obzirom da su inspektori rješavali postupke po prigovorima i obavljali druge poslove iz nadležnosti Agencije. Radna mjesta višeg stručnog saradnika za postupke po prigovoru u Agenciji, tokom 2018. godine nisu popunjena, što je detaljno opisano u tački 2.2 Problemi u radu Agencije.

U skladu sa mjesečnim planovima inspekcijskih nadzora, izvršeno je 14 redovnih inspekcijskih nadzora, i to u:

1. Agenciji za nadzor osiguranja FBiH;
2. JU OŠ Silvije Strahimir Kranjčević Sarajevo;
3. Gradskoj upravi Grada Banja Luka;
4. JU O.Š. „Ivo Andrić“ Banja Luka;
5. Merkur osiguranju d.d. Sarajevo;
6. Goethe – Institutu BiH Sarajevo;
7. Međunarodnoj osnovnoj školi u Sarajevu;
8. JU za predškolski odgoj i obrazovanje „Mladost“ Kakanj;
9. ASA osiguranju d.d. Sarajevo;
10. Slobomir P Univerzitetu u Bijeljini;
11. Osnovnoj školi „Kiseljak“, Kiseljak;
12. JU Osnovnoj školi „Sveti Sava“, Trnovo ;
13. JU Srednjoškolskom centru „Golub Kureš“ Bileća;
14. Osnovnoj školi „Olovo“, Olovo.

Inspekcijskim nadzorima utvrđeno je da većina navedenih subjekata nije izvršila formalno-pravne obaveze propisane Zakonom, što znači da nisu prijavili zbirke ličnih podataka u Glavni registar Agencije, nisu donijeli Plan sigurnosti za zaštitu ličnih podataka, nisu uspostavili posebne evidencije o ličnim podacima koji su dati trećoj strani i svrsi zbog koje su dati, niti su uspostavili evidenciju o odbijenim zahtjevima nosilaca ličnih podataka za pristup svojim podacima.

U skladu sa utvrđenim, donesena su odgovarajuća rješenja.

3.4.2. Revizijski inspekcijski nadzori

Tokom 2018. godine nisu vršeni revizijski inspekcijski nadzori. Jedini razlog za to je nedostatak kadrova, što predstavlja ozbiljan problem u efikasnosti rada Agencije.

3.4.3. Vanredni inspekcijski nadzori

Vanredni inspekcijski nadzori nisu obuhvaćeni mjesečnim planovima. Ovi nadzori izvršeni su u postupku po prigovoru nosioca ličnih podataka ili po službenoj dužnosti, kada su okolnosti konkretnog slučaja zahtijevale provođenje inspekcijskog nadzora, radi utvrđivanja činjenica i okolnosti značajnih za rješavanje tog postupka.

Izvršeno je ukupno 28 vanrednih inspekcijskih nadzora, od čega 15 u postupku po prigovoru, a 13 u postupku po službenoj dužnosti.

a) Kontrolori kod kojih je izvršen vanredni inspekcijski nadzor u postupku po prigovoru su:

1. Opština Centar Sarajevo - Služba za opštu upravu u Sarajevu;
2. UniCredit bank d.d. Mostar, poslovnica Sarajevo;
3. DINERS CLUB BH d.o.o. Sarajevo;
4. Euroexpress d.o.o. Banja Luka, Poslovna jedinica Sarajevo;
5. Matični ured Opština Ilidža;
6. Opština Stolac;
7. Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom Sarajevo;
8. Euroveza d.o.o. Sarajevo;
9. Toplana a.d. Banja Luka;
10. ZEV Gundulićeva br. 74, Banja Luka;
11. Osnovna škola „Čamil Sijarić“ Sarajevo;
12. JU „Naše djete“ Tuzla;
13. Q8&KSA, Društvo za proizvodnju, trgovinu i usluge d.o.o. Sarajevo, Ilidža;
14. Služba za zajedničke poslove institucija BiH.

b) Kontrolori kod kojih je izvršen vanredni inspekcijski nadzor u postupku po službenoj dužnosti su:

1. Raiffeisen Bank BiH d.d. Sarajevo;
2. Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo;
3. Edukativni centar Apolonis, Banjaluka;
4. International Service Experts d.o.o. Zenica;
5. „ADV PAX Lutec“ d.o.o. Maglaj;
6. Eko Toplane Banja Luka“ d.o.o. Banja Luka;

7. „Grand hotel Bristol“ d.o.o. Sarajevo;
8. Predstavnik etažnih vlasnika zgrade u Sarajevu, Stupska 19C;
9. Fudbalski savez BiH;
10. Finansijsko-informatička agencija FBiH;
11. JU Osnovna škola „Sveti Sava“ Istočno Novo Sarajevo;
12. Opština Novi Grad Sarajevo;
13. Arhitektonski fakultet Univerziteta u Sarajevu.

Više pojedinosti u vezi izvršenih inspekcijskih nadzora biće obrađeno u dijelu koji se odnosi na prigovore ili postupke po službenoj dužnosti, u zavisnosti od postupka u okviru kojeg je inicirano vršenje vanrednog inspekcijskog nadzora.

3.4.4. Žalbe kontrolora

Na rješenje inspektora doneseno u postupku redovnog inspekcijskog nadzora, kontrolor može izjaviti žalbu Direktor Agencije kao drugostepenom organu. U izvještajnom periodu nije bilo takvih žalbi.

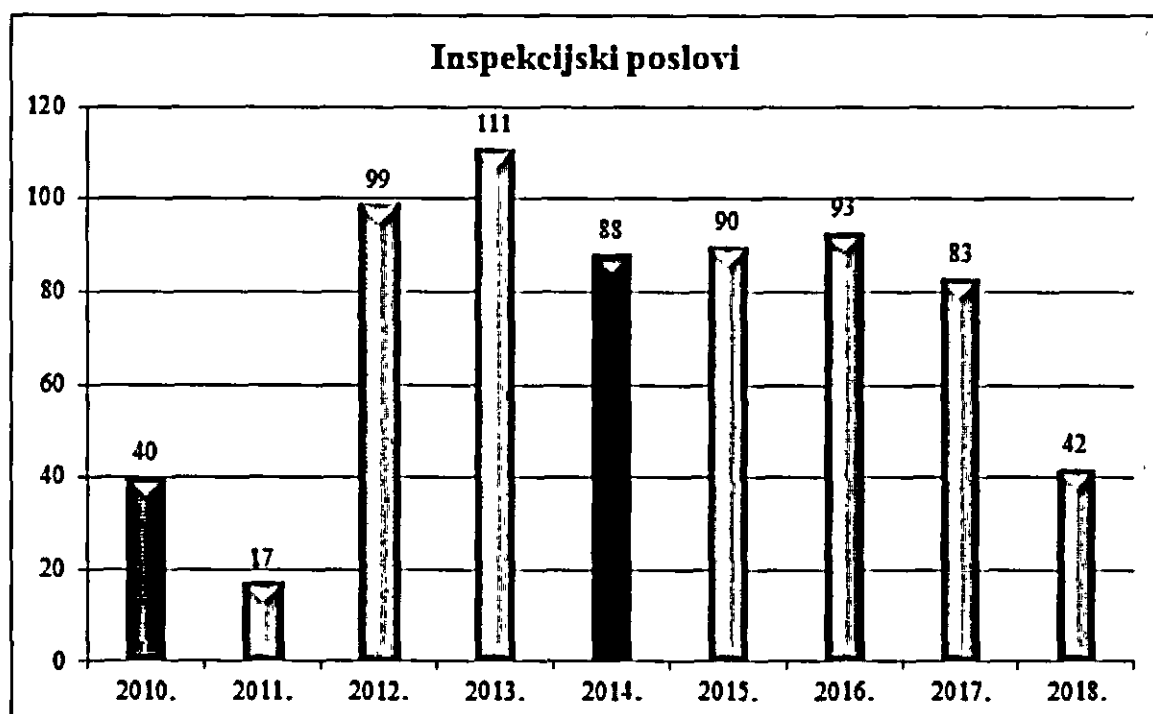
3.4.5. Rješenja i zaključci za inspekcijske nadzore iz 2017. godine

U izvještajnom periodu doneseno je sedam rješenja u vezi redovnih inspekcijskih nadzora izvršenih u 2017. godini. Ova rješenja odnosila su se na sljedeće kontrolore:

1. Prostor d.o.o. Sarajevo;
2. BH Passport d.o.o. Sarajevo;
3. Ponte d.o.o. Mostar;
4. Zaštitni fond FBiH;
5. Euroherc osiguranje d.d. Sarajevo;
6. Triglav osiguranje d.d. Sarajevo;
7. UNIQA osiguranje d.d. Sarajevo.

3.4.6. Uporedni podaci inspekcijskih poslova 2010 - 2018

INSPEKCIJSKI POSLOVI									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ukupno	40	17	99	111	88	90	93	83	42
Redovni	15	12	34	53	43	53	56	53	14
Revizijski	21	1	2	1	2	1	1	0	0
Vanredni	4	4	63	57	43	36	36	30	28
Žalbe	3	2	14	8	2	1	4	0	0

3.5. Prigovori

Pravo na prigovor propisano je u članu 30. Zakona. Svaki nosilac ličnih podataka, fizičko lice na kojeg se podaci odnose, ima pravo podnijeti prigovor Agenciji kada sazna ili posumnja da je kontrolor ili obrađivač podataka povrijedio njegovo pravo ili da postoji direktna opasnost za povredu prava.

3.5.1. Rješavanje po prigovorima

Zaprimljeno je 148 prigovora nosilaca ličnih podataka. U izvještajnom periodu riješeno je 80 prigovora. U cijelosti, usvojeno je 29 prigovora, dok je djelimično usvojeno pet prigovora. Odbijena su 42 prigovora. Donesena su dva zaključaka, kojim su okončani postupci po prigovoru, zbog nenadležnosti ili neurednosti podneska, dok su dva prigovora dostavljena u rad nadležnom organu.

Iz prethodne godine riješeno je 15 prigovora. Po nalogu Suda BiH, u ponovnom postupku, riješen je jedan prigovor iz 2017. godine, te četiri prigovora iz 2016. godine.

U izvještajnom periodu ostalo je neriješeno 68 prigovora (40 u javnom i 28 u privatnom sektoru).

3.5.2. Prigovori protiv kontrolora iz javnog sektora

Protiv kontrolora iz javnog sektora podneseno je 79 prigovora. U cjelosti je usvojeno 19 prigovora.

• Kontrolori protiv kojih su prigovori usvojeni kao osnovani:

1. JU Kantonalni centar za socijalni rad Sarajevo-Služba socijalne zaštite opštine Novi Grad - dostavljanje Upozorenja na propuste u staranju o maloljetnom djetetu na radnom mjestu;
2. KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo - obrada netačnih ličnih podataka, onemogućavanja pristupa informacijama, odnosno dokumentaciji sadržanoj u personalnom dosijeu;
3. Opština Centar Sarajevo, matični ured - ispravka pogrešno upisanog podatka u MKR;
4. JU Osnovna Škola „Hrasno“ Sarajevo - otkrivanje i omogućavanje NN licima fotografisanja ličnih podataka maloljetne XX sadržanih u odjeljenskoj knjizi;
5. ZU Dom zdravlja Velika Kladuša - omogućavanje pristupa i korištenja ličnih podataka iz personalnog dosijea neovlaštenom licu;
6. Služba za zajedničke poslove institucija BiH - obrada ličnih podataka upotrebom video nadzora u restoranu i bifeima u zgradi Parlamentarne skupštine BiH;
7. JU Dom zdravlja Srbac - pristupi elektronskom zdravstvenom kartonu, odnosno informacijama o zdravstvenom stanju;
8. JP „Radio-televizija“ d.o.o. Livno - zahtijevanje uvjerenja o nekažnjavanju u konkursnoj proceduri;
9. Uprava policije MUP-a Kantona Sarajevo i Nezavisni odbor Skupštine Kantona Sarajevo - obrada ličnih podataka o radnom stažu policijskih službenika;
10. Nezavisni odbor Skupštine Kantona Sarajevo - obrada ličnih podataka koji se odnose na ocjenjivanje rada policijskih službenika u organizacionim jedinicama Uprave policije MUP-a Kantona Sarajevo;
11. Opština Novo Sarajevo - obrada netačnih ličnih podataka o imenu i prezimenu;
12. Osnovna škola „Čamil Sijarić“ Sarajevo - obrada ličnih podataka o zdravstvenom stanju supružnika u svrhu ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć u slučaju teške bolesti člana uže porodice;
13. Opština Ilidža - davanje Izvoda iz matične knjige rođenih neovlaštenom licu;
14. Radio-televizija FBiH - objava Rješenja o otkazu ugovora o radu sa ponudom izmjenjenog ugovora o radu na oglasnoj tabli i obrada JMB u Ugovoru o radu;
15. Opština Stolac - obrada ličnih podataka upotrebom video nadzora;
16. KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Sarajevo - obrada podataka o broju članova domaćinstva,
17. Fond zdravstvenog osiguranja RS - objava drugostepenog rješenja Fonda na oglasnoj tabli;

18. Centar za socijalni rad Banja Luka - davanje i otkrivanje ličnih podataka koji se odnose na zdravstveno stanje bivšem supružniku;
19. J.P. Televizija Kantona Sarajevo - obrada podataka o zdravstvenom stanju u disciplinskom postupku.

3.5.3. Prigovori protiv kontrolora iz privatnog sektora

Protiv kontrolora iz privatnog sektora podneseno je 69 prigovora. U cjelosti, usvojeno je 15 prigovora.

• **Kontrolori protiv kojih su prigovori usvojeni kao osnovani:**

1. Toplana a.d. Banja Luka, - obrada JMB u Ugovoru o isporuci i korištenju toplotne energije i davanja ličnih podataka korisnika komunalne usluge isporuke toplotne energije društvu „Eko Toplane Banja Luka“ d.o.o. Banja Luka i protiv društva „Eko Toplane Banja Luka“ d.o.o. Banja Luka, zbog neovlaštene obrade ličnih podataka korisnika komunalne usluge;
2. „Al-Majid“ d.o.o. Sarajevo i fizičko lice XX - zbog obrade ličnih podataka iz personalnog dosijea i kopiranja lične karte, bez pravnog osnova;
3. Zajednica etažnih vlasnika (ZEV), Gundulićeva 74. Banja Luka - uspostavljanje video nadzora u ulazu zgrade;
4. Diners Club BH d.o.o. Sarajevo - upućivanje neželjenih poziva na privatni mobilni telefon;
5. Fizičko lice XX - obrada ličnih podataka putem videonadzora;
6. „Euroveza“ d.o.o. Sarajevo - obrada ličnih podataka u svrhu nuđenja usluga zastupanja u postupku naknade nematerijalne štete;
7. UniCredit Banka d.d. Mostar - zahtijevanje kopije lične karte;
8. Addiko Bank d.d. Sarajevo – upisivanje JMB u Nalogu blagajni za uplatu ili isplatu novčanih sredstava sa računa;
9. Fizičko lice XX- objavljivanje obavještenja sa ličnim podacima stanara na oglasnoj tabli zgrade u Banja Luci;
10. Fizičko lice XX - obrada ličnih podataka putem video nadzora;
11. „Top Cargo“ d.o.o. Sarajevo - zadržavanje poreske kartice nakon prestanka radnog odnosa;
12. Zajednica etažnih vlasnika (ZEV), Gundulićeva 74. Banja Luka - objavljivanje spiska dužnika/etažnih vlasnika na ulaznim vratima zgrade;
13. Prigovor fizičkog lica protiv drugog fizičkog lica - obrada ličnih podataka putem video nadzora;
14. Euroexpress d.o.o. Banja Luka - skeniranje lične karte i potpisa upotrebom PDA uređaja;
15. Intesa Sanpaolo Banka BiH - traženje nalaza, ocjene i mišljenja Prvostepene ljekarske komisije, u svrhu refundacije naknade plate za vrijeme privremene spriječenosti za rad zaposlenika.

3.5.4. Prigovori iz 2017. godine koji su okončani u izvještajnom periodu

U ovom izvještajnom periodu riješeno je 15 prigovora iz 2017. godine. Tri prigovora usvojena su kao osnovana i dva kao djelimično osnovana, dok je deset odbijeno kao neosnovani.

• **Kontrolori protiv kojih su prigovori usvojeni kao osnovani i djelimično osnovani:**

1. Zaštitni fond FBiH, O.Š. „Hašim Spahić“ Ilijaš i Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo - obrada ličnih podataka o zdravstvenom stanju maloljetnog djeteta u svrhu kontrole opravdanosti privremene spriječenosti za rad roditelja;

2. Zajednica etažnih vlasnika „Intergaj – Lamela 15“ Bijeljina - objavljivanje ličnih podataka na oglasnoj tabli i obrada ličnih podataka putem video nadzora;
3. ARS Studio d.o.o. Banja Luka i društva „SAN“ d.o.o. Banja Luka - obrada JMB korisnika usluge isporuke toplotne energije;
4. Dva fizička lica XX iz Sarajeva - obrada ličnih podataka upotrebom audio i video nadzora, te objava snimaka video nadzora i fotografija na internetu;
5. Uprava policije FBiH i JU Zavod za zdravstvenu zaštitu zaposlenika MUP-a Kantona Sarajevo - obrada ličnih podataka o zdravstvenom stanju zaposlenika.

3.5.5. Ponovni postupci koji su provedeni u izvještajnom periodu

Po nalogu Suda BiH, u izvještajnom periodu riješeno je 5 prigovora u ponovnom postupku. Četiri prigovora su iz 2016. godine (dva usvojena i dva odbijena), te jedan iz 2017. godine koji je odbijen.

- **Kontrolori protiv kojih su u ponovnom postupku prigovori usvojeni kao osnovani:**

1. MUP SBK/KSB i Zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje FBiH, Kantonalna administrativna služba Travnik - obrada posebnog staža (2 prigovora)

Apelaciono vijeće suda BiH je po zahtjevu za preispitivanje sudske odluke - presude Vijeća za upravne sporove Suda BiH, donijelo presudu kojom je uvažilo zahtjev i preinačilo presudu na način da je presudilo: „Poništava se rješenje tužene Agencije za zaštitu ličnih podataka i predmet vraća tuženom na ponovno odlučivanje“.

Radi pravilnog razumijevanja ovog slučaja ukazujemo na hronološki slijed radnji od podnošenja prigovora do podnošenja tužbe i zahtjeva za preispitivanje sudske odluke:

Rješavajući po prigovoru nosioca ličnih podataka, Agencija je donijela rješenje kojim je prigovor usvojen kao osnovan.

Nezadovoljan predmetnim rješenjem MUP SBK pokrenuo je upravni spor pred Sudom BiH.

Sud je donio Presudu kojom je tužbu odbio i naglasio da MUP SBK nije posjedovao pismenu saglasnost nosioca ličnih podataka za obradu posebnog staža, što nije bilo u skladu sa stavom Agencije, koja je smatrala da nije ni bila potrebna posebna pismena saglasnost nosioca ličnih podataka jer se ne radi o posebnoj kategoriji ličnih podataka. Dakle, iako je bilo potvrđeno rješenje Agencije, stanovište Suda BiH nije bilo u skladu sa stavom Agencije.

Nezadovoljan presudom Suda BiH, MUP SBK je podnio zahtjev za preispitivanje sudske odluke.

Rješavajući po zahtjevu za preispitivanje sudske odluke, Apelaciono vijeće Suda BiH zahtjev je uvažilo, preinačilo sudsku odluku u smislu poništavanja osporenog rješenja i vratilo predmet na ponovno odlučivanje, iz razloga što se saglasnost nosioca ličnih podataka ne može primijeniti u slučaju posebnog staža.

Agencija je u ponovnom postupku usvojila prigovor nosioca ličnih podataka protiv MUP SBK i FZ PIO/MIO - Kantonalna administrativna služba Travnik, zbog obrade ličnih podataka o posebnom stažu, iz razloga što poslodavac MUP SBK nije posjedovao zahtjev za upis posebnog staža u radnu

knjižicu, ali niti jedan drugi dokaz da je podnosilac prigovora znao ili morao znati da mu je isti upisan i da je na to pristao, koristeći beneficije koje iz toga proizlaze.

Dakle, nisu uvaženi stavovi Suda da se radilo o posebnoj kategoriji ličnih podataka, jer u skladu sa stavom 3. Zakona posebni staž ne spada u posebnu kategoriju ličnih podataka.

3.5.6. Primjeri iz prakse

- *Čuvanje podataka o broju članova domaćinstva u svrhu obračuna potrošene vode putem zajedničkog vodomjera*

Prigovor nosioca ličnih podataka, protiv KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Poduzeće), zbog obrade podataka o broju članova njegovog domaćinstva, usvojen je kao osnovan i Poduzeću je naloženo da obrađuje tačne i vjerodostojne podatke, te da dokumentaciju o broju članova domaćinstva čuva u vremenskom periodu koji je neophodan za ispunjenje svrhe za koju su ti podaci prikupljeni.

Podnosilac prigovora je korisnik komunalne usluge u zgradi u kojoj se obračun potrošene vode vrši putem zajedničkog vodomjera. Poduzeće je do 2004. godine obračun pripadajućeg dijela očitane količine vode i fakturisanje podnosiocu prigovora vršilo za četiri člana domaćinstva, a od 2004. godine do podnošenja prigovora vršilo za tri člana domaćinstva. Poduzeće je u izjašnjenju navelo da nije u mogućnosti retroaktivno provjeriti i dokumentovati izmjenu članova domaćinstva podnosioca prigovora za što je, kao razlog, navedena Lista kategorija registraturne građe sa rokovima čuvanja, kojom je propisano da se naloži za izmjene matičnih podataka potrošača čuvaju dvije godine. Istaknuto je da je Lista donesena u skladu sa Zakonom o arhivskoj djelatnosti i Uredbom o organizovanju i načinu vršenja arhivskih poslova kao i statutom Poduzeća.

Prema članu 4. Zakona, mjerodavni principi za obradu ličnih podataka u predmetnom slučaju su da je kontrolor obavezan da obrađuje samo vjerodostojne i tačne lične podatke i da ih ažurira kada je potrebno (stav 1. tačka d) i princip obrade ličnih podataka koji se odnosi na vremenski period koji je neophodan za ispunjenje određene svrhe (stav 1. tačka f). Princip vjerodostojnosti podrazumijeva da kontrolor u svako doba može utvrditi porijeklo ličnih podataka koje obrađuje. Shodno navedenom, Poduzeće je obavezno obrađivati tačne podatke o broju članova domaćinstva, tako da u svakom trenutku može utvrditi način na koji je došao do podataka, te da dokumentaciju na osnovu koje je utvrđen broj članova domaćinstva čuva tokom obračuna i fakturisanja potrošene vode.

Poduzeće je kao kontrolor dužno utvrditi vremenski period u kojem će čuvati dokumentaciju na osnovu koje utvrđuje broj članova domaćinstva, te obrađivati tačne i autentične lične podatke i po potrebi ih ažurirati.

- *Obrada ličnih podataka djeteta u svrhu kontrole opravdanosti privremene spriječenosti za rad njegovog roditelja*

Prigovor nosioca ličnih podataka, protiv Zaštitnog fonda FBiH (U daljem tekstu: Fond), OŠ “Hašim Spahić” Ilijaš (U daljem tekstu: Škola) i Zavoda Zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo zbog obrade ličnih podataka o zdravstvenom stanju djeteta u svrhu kontrole opravdanosti privremene spriječenosti za rad njegovog roditelja, usvojen je kao osnovan. Fondu i Školi zabranjena je obrada ličnih podataka djece i njihovih roditelja u navedenu svrhu.

Fond je zatražio od Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo da izvrši kontrolu privremene spriječenosti za rad njegovog zaposlenika zbog njege djeteta, te je istovremeno od Škole zatražio informaciju da li je dijete bilo odsutno sa nastave u navedenom periodu. U izjašnjenju, na zahtjev Agencije, Fond je kao razlog ovakvog načina kontrole opravdanosti privremene spriječenosti za rad zaposlenika naveo sumnju u zloupotrebu bolovanja, dok je Škola u svom izjašnjenju navela informacije da je smatrala potrebnim dostaviti odgovor na zahtjev Fonda, te ih je informisala o odsutnosti učenika sa nastave za određeni vremenski period.

U članu 9. stav (1) Zakona propisano je da je zabranjena obrada posebnih kategorija ličnih podataka osim izuzetaka propisanih u stavu (2) istog člana. Jedan od izuzetaka je da je obrada posebne kategorije ličnih podataka dozvoljena ako je potrebna za izvršavanje obaveze ili posebnih prava kontrolora iz oblasti radnog prava u onoj mjeri u kojoj je ovlašten zakonom.

Shodno principu pravičnosti i zakonitosti, a prema relevantnim propisima³, lični podaci radnika ne mogu se prikupljati, obrađivati i dostavljati trećim licima i dalje obrađivati, osim ako je to određeno zakonom ili ako je to potrebno radi ostvarivanja prava i obaveza iz radnog odnosa, dok se provjera privremene spriječenosti za rad može vršiti isključivo putem Zavoda zdravstvenog osiguranja. Shodno navedenom Fond je imao pravo od Zavoda zdravstvenog osiguranja izvršiti provjeru privremene spriječenosti za rad, ali nije imao pravo zahtijevati informacije o odsutnosti djeteta iz Škole za određeni vremenski period u svrhu kontrole odsustva sa posla zaposlenog, na koji način je povrijedio princip pravičnosti i zakonitosti.

- *Izdavanje izvoda iz matične knjige rođenih neovlaštenom licu*

Prigovor nosioca ličnih podataka (u daljem tekstu: Podnosilac prigovora) protiv opštine Ilidža, zbog izdavanja izvoda iz matične knjige rođenih neovlaštenom licu usvojen je kao osnovan, te je Opštini zabranjeno izdavanje izvoda iz matičnih knjiga neovlaštenim licima.

Podnosilac prigovora je u postupku podjele zemljišne parcele saznao da notar posjeduje njegov izvod iz matične knjige rođenih, a da mu nije poznato na koji način je isti pribavljen. Izjašnjavajući se po zahtjevu Agencije, Matičar je dostavio informacije da su mu poznate porodične prilike i srodstvo, te da je izdavanje izvoda iz matične knjige rođenih bilo u interesu podnosioca prigovora jer je u toku ostavinski postupak u kojem isti učestvuje.

Shodno principu pravičnosti i zakonitosti iz člana 4. stav (1) tačka a), a prema relevantnim propisima⁴ utvrđeno je da se izvodi iz matičnih knjiga izdaju na usmeni ili pismeni zahtjev lica na kojeg se odnose podaci, njegovog punomoćnika ili člana uže i šire porodice, posvojitelja ili skrbnika. Podzakonskim aktom utvrđeno je šta se smatra pod širom ili užom porodicom, koja može tražiti izdavanje izvoda iz matičnih knjiga ili uvjerenja za lica na kojeg se podaci odnose i da kao dokaz toga svojstva služe identifikacione isprave, svjedoci, lično poznanstvo matičara i tih lica, te drugi dokazi.

U postupku je utvrđeno da je izvod iz matične knjige rođenih podnosioca prigovora izdan licu koje ne pripada njegovoj užoj ili široj porodici, te je posebno istaknuto da se matičar ne može pozivati na pravni interes podnosioca prigovora kao razlog za izdavanje izvoda neovlaštenim licima.

³ Zakon o radu („Službene novine FBiH“ broj: 26/16) i Pravilnik o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad zbog bolesti, povrede ili drugih okolnosti („Službene novine FBiH“ broj: 66/12)

⁴ Zakon o matičnim knjigama („Službene novine FBiH“ broj: 37/12, 80/14, 96/16, 40/17, 58/17, 64/17, 93/17, 94/17 i 98/17) i Uputstvo o načinu vođenja matičnih knjiga („Službene novine FBiH“ broj: 51/134, 55/13, 82/13, 6/15)

- *Davanje ličnih podataka o zdravstvenom stanju jednog supružnika drugom supružniku u postupku rješavanja ličnih kontakata sa djetetom*

Prigovor nosioca ličnih podataka (u daljem tekstu: Podnosilac prigovora), protiv Centra za socijalni rad Banja Luka (u daljem tekstu: Centar) zbog davanja njegovih podataka o zdravstvenom stanju drugom roditelju u postupku rješavanja ličnih kontakata sa djetetom, usvojen je kao osnovan. Centru je naloženo da vrati kopije medicinske dokumentacije podnosioca prigovora koja je dostavljena bivšem supružniku.

Centar je na usmeni zahtjev bivšeg supružnika podnosioca prigovora, na ročištu za rješavanje ličnih kontakata sa djetetom istom dao kopiju medicinske dokumentacije podnosioca prigovora koju je isti priložio kao dokaz da toga dana nije mogao doći na ročište. Iako je punomoćnik podnosioca prigovora na jasan način izrazio protivljenje davanju medicinske dokumentacije podnosioca prigovora drugoj strani, Centar je pravdajući taj postupak naveo da je bivši supružnik stranka u postupku i da ima pravo dobiti medicinsku dokumentaciju.

Shodno principu pravičnosti i zakonitosti iz člana 4. stav (1) tačka a), prema mjerodavnim propisima⁵ postupak za ostvarivanje prava pred Centrom mora se voditi tako da se osigura povjerljivost podataka, poštovanje ličnog integriteta i dostojanstva korisnika.

Osim navedenog, Centar je bio dužan primijeniti i princip u skladu sa kojim je kontrolor dužan da lične podatke koje prikuplja za posebne, izričite i zakonite svrhe ne obrađuje na bilo koji način koji nije u skladu sa tom svrhom (član 4. stav (1) tačka b). Medicinska dokumentacija podnosioca prigovora, dostavljena u svrhu pravdanja izostanka sa usmenog ročišta, nije imala veze sa suštinom postupka koji se vodio pred Centrom i kao takva nije mogla biti dostavljena drugoj strani u postupku.

- *Obrada JMB-a u ugovoru za isporuku i korištenje toplotne energije*

Prigovor nosioca ličnih podataka (u daljem tekstu: Podnosilac prigovora), protiv društva Toplana a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Toplane) zbog obrade JMB-a podnosioca prigovora, kao korisnika komunalne usluge, u Ugovoru o isporuci i korištenju toplotne energije i u Obavijesti o ugradnji kalorimetra, usvojen je kao osnovan. Toplani je zabranjeno da obrađuje JMB i naloženo blokiranje do sada prikupljenih JMB-a u ovu svrhu.

Toplana je u ugovoru o isporuci i korištenju toplotne energije zaključenim sa podnosiocem prigovora kao korisnikom usluge i u obavijestima o ugradnji kalorimetra obrađivala JMB u svrhu naplate potraživanja i u svrhu identifikacije vlasnika kalorimetara.

Shodno principu pravičnosti i zakonitosti iz člana 4. stav (1) tačka a), a prema mjerodavnim propisima⁶ Toplana može obrađivati JMB ukoliko je to izričito propisano materijalnim propisom koji reguliše predmetnu oblast.

⁵ Zakon o socijalnoj zaštiti („Službeni glasnik RS“ broj: 37/12 i 90/16)

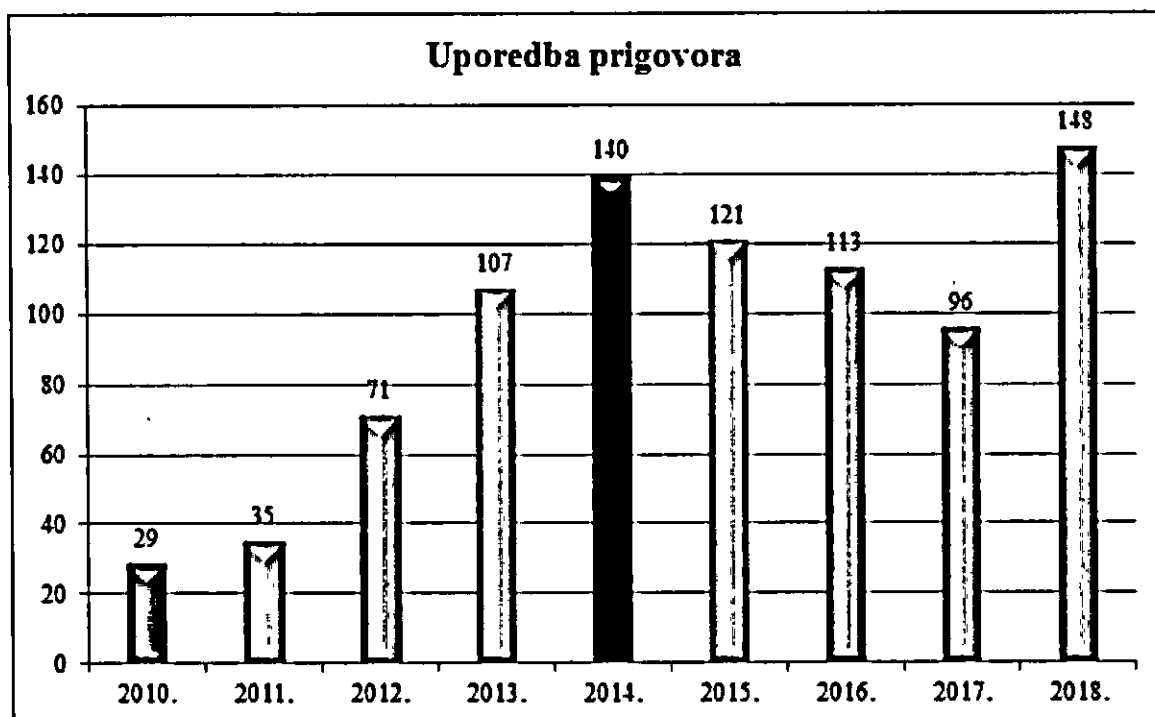
⁶ Zakon o jedinstvenom matičnom broju („Službeni glasnik BiH“ broj: 32/01, 63/08, 103/11, 87/13 i 84/15); Zakon o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik RS“ broj: 124/11) i Zakon o obligacionim odnosima („Službeni glasnik RS“ broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04)

Za identifikaciju podnosioca prigovora u ugovoru nije neophodan JMB budući da se identifikacija korisnika komunalne usluge vrši prikupljanjem imena i prezimena, adrese stanovanja i površine stana koja je neophodna za fakturisanje. U slučaju ugradnje kalorimetra, identifikacija se postiže prikupljanjem imena i prezimena vlasnika kalorimetra, adrese i drugih tehničkih podataka bez prikupljanja JMB-a vlasnika kalorimetra.

Toplana ne može zaključivati ugovor o isporuci toplotne energije polazeći od stanovišta da jedna strana, korisnik komunalne usluge, neće ispuniti svoje ugovorne obaveze. U slučaju pokretanja izvršnog postupka postoji mogućnost naknadnog pribavljanja JMB-a ukoliko je isti neophodan za taj postupak.

3.5.7. Uporedni podaci prigovora 2010 – 2018

PRIGOVORI									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ukupno prigovora	29	35	71	107	140	121	113	96	148
Rješenja	17	23	55	75	87	90	70	67	76
Mišljenja	7	1	2	1	0	0	0	0	0
Ustupljeni predmeti	1	0	0	0	0	0	3	1	2
Zaključci	0	6	15	16	19	18	28	11	2
Predmeti u radu	1	5	2	12	34	17	12	17	68
Predmeti iz prethodne godine	0	1	5	12	13	34	14	12	15

3.6. Postupci po službenoj dužnosti

Postupak po službenoj dužnosti Agencija pokreće na osnovu saznanja o nezakonitoj obradi ili sumnji u nezakonitu obradu ličnih podataka. Saznanje se može steći prijavom različitih subjekata, uključujući i anonimnu prijavu, opažanjem na elektronskim i pisanim medijima, internetu, iz drugih predmeta u radu Agencije i slično.

U izvještajnom periodu ukupno je pokrenuto 69 postupaka po službenoj dužnosti, od čega je 40 postupaka pokrenuto protiv kontrolora iz javnog sektora, dok je 29 postupaka pokrenuto protiv drugih subjekata. U cilju pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, u 12 postupaka po službenoj dužnosti izvršen je vanredni inspekcijski nadzor.

U vezi predmeta pokrenutih po službenoj dužnosti doneseno je 39 rješenja. U postupku rješavanja je 27 predmeta.

3.6.1. Postupci po službenoj dužnosti prema kontrolorima iz javnog sektora

Prema kontrolorima iz javnog sektora provedeno je 40 postupaka. Donesena su 23 rješenja, od toga 19 rješenja kojim su naložene upravne mjere i 4 rješenja kojima su prijave odbijene kao neosnovane. U jednom slučaju, Okružnom javnom tužilaštvu Banja Luka upućena je Obavijest o sumnji u počinjenje krivičnog djela.

Neriješeno je 16 predmeta.

• *Kontrolori kojima su naložene upravne mjere:*

1. Uprava za indirektno oporezivanje BiH – obrada ličnih podataka kupaca tečnog naftnog plina koji nije namijenjen za pogon motornih vozila;
2. Uprava za indirektno oporezivanje BiH – obrada JMB i broja lične karte kupaca loživog ulja u Evidenciji o prometu loživog ulja;
3. Agencija za agrarna plaćanja RS - objavljivanje JMB i broja računa u banci za korisnike mjera podrške novom ciklusu poljoprivredne proizvodnje na službenoj Web stranici;
4. Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona - obrada ličnih podataka putem video nadzora u kancelarijama inspektora;
5. Finansijsko - informatička agencija FBiH - obrada ličnih podataka putem video nadzora zaposlenika i drugih lica;
6. Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo – obrada ličnih podataka učenika u evidenciji „Matrica za rano prepoznavanje indikatora od društveno neprihvatljivog ponašanja učenika“;
7. Opština Centar Sarajevo - zahtijevanje uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka od kandidata u konkursnoj proceduri;
8. Opština Foča - traženje kopije lične karte od povratnika prilikom konkurisanja za donacije u svrhu izdavanja uvjerenja o ostvarenom povratku;
9. Agencija za nadzor osiguranja RS - obrada JMB i podataka o bračnom statusu osiguranika u bazi podataka za obavezna osiguranja u saobraćaju;
10. Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta - obrada JMB vlasnika poslovnih subjekata u okviru Informacionog sistema Registra malih i srednjih poduzeća FBiH;
11. Osnovna škola Vranić, Posušje - obrada ličnih podataka putem video nadzora i objava fotografija učenika na Facebook stranici škole;
12. Pedagoški zavod RS - obrada ličnih podataka učenika u evidenciji „Matrica za rano prepoznavanje indikatora od društveno neprihvatljivog ponašanja učenika“;
13. Agencija za bankarstvo RS – obrada JMB klijenata komercijalnih banaka putem obrazaca za dostavljanje Izvještaja o poslovanju;
14. Opštinska izborna komisija Hadžići – objavljivanje spiskova sa ličnim podacima birača koji su upisani da glasaju putem pošte, na Web i Facebook stranici Opštine Hadžići;
15. Opštinska izborna komisija Ilijaš - objavljivanje spiskova sa ličnim podacima birača koji su upisani da glasaju putem pošte, na Web stranici Opštine Ilijaš;
16. Gradska izborna komisija Zenica - objavljivanje spiskova sa ličnim podacima birača koji su upisani da glasaju putem pošte, na Web stranici Grada Zenica;
17. Nezavisni odbor za izbor šefa Policije i zamjenika šefa Policije Skupštine Brčko distrikta BiH - zahtijevanje uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka, uvjerenje o nekažnjavanju, te lješkarskog uvjerenja od kandidata koji se prijavljuju na Javni konkurs za izbor šefa Policije Brčko distrikta BiH;
18. Arhitektonski fakultet Univerziteta u Sarajevu - obrada otisaka prstiju radnika u svrhu kontrole prisustva na radnom mjestu;
19. ZU Dom zdravlja Velika Kladuša – omogućavanje pristupa personalnom dosijeu zaposlenice neovlaštenim licima i objava diplome iz personalnog dosijea na internetu.

3.6.2. Postupci po službenoj dužnosti prema kontrolorima iz privatnog sektora

Prema kontrolorima iz privatnog sektora provedeno je 29 postupaka. Doneseno je 17 rješenja, od toga 15 rješenja kojim su naložene upravne mjere i dva rješenja kojim je utvrđeno da je prijava

neosnovana. Jedan predmet ustupljen je Državnoj agenciji za istrage i zaštitu BiH na nadležno postupanje.

Neriješeno je 11 predmeta.

• **Kontrolori kojima su naložene upravne mjere:**

1. Udruženje društava za osiguranje u Federaciji BiH - obrada ličnih podataka građana u elektronskoj evidenciji pod nazivom „Lista štetnika“;
2. Edukativni centar „Apolonis“ XX i XX s.p. Banja luka – obrada JMB polaznika kursa;
3. International Service Experts d.o.o. Zenica - prikupljanje kopija lične karte od zaposlenika prilikom zaključivanja ugovora o radu;
4. „Pekara Marcello“ XX s.p. Banja Luka - uspostava video nadzora na zgradi u ulici Nikole Pašića 16 u Banja Luci;
5. Sportsko ribolovno društvo „Ključ“ – upotreba video nadzora nad riječnim vodotocima na području opštine Ključ;
6. „ADV PAX Lutec“ d.o.o. Maglaj - obrada ličnih podataka putem audio i video nadzora u kancelarijama radnika, kantini, te sali za sastanke, proizvodnom pogonu, radionici, hodniku i vanjskim dijelovima poslovnog objekta;
7. „ADV PAX Lutec“ d.o.o. Maglaj - obrada ličnih podataka putem audio i video nadzora u kancelarijama radnika i drugim unutrašnjim i vanjskim dijelovima poslovnog objekta;
8. „Krajina Klas“ d.o.o. Banja Luka - obrada JMB, broja lične karte i/ili pasoša, podatka o bračnom stanju, djevojačkom prezimenu, broju djece, vjerskom prazniku (slava) i datumu vjerskog praznika od kandidata koji se prijavljuju na oglas za posao;
9. Nogometni savez Unsko-sanskog kantona - obrada ličnih podataka igrača fudbalskih klubova u informacionom sistemu „Comet“;
10. „Eko Toplane Banja Luka“ d.o.o. Banja Luka - prikupljanje i obrada JMB, kopije lične karte i dokaza o vlasništvu nad nekretninom od korisnika komunalne usluge;
11. „Grand hotel Bristol“ d.o.o. Sarajevo - zadržavanje ličnih dokumenata radnika tokom radnog vremena;
12. „Grand hotel Bristol“ d.o.o. Sarajevo - objavljivanje presuda Kantonalnog suda u Sarajevu na oglasnoj tabli;
13. Raiffeisen Bank d.d. BiH - prikupljanje i elektronska obrada potpisa klijenata Banke u svrhu autorizacije;
14. Predstavnik etažnih vlasnika zgrade u Sarajevu, Stupska 19C - obrada ličnih podataka putem video nadzora u liftovima zgrade;
15. JU Biblioteka Sarajeva - zahtijevanje uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka i uvjerenja o nekažnjavanju uz prijavu na konkurs.

3.6.3. Predmeti iz 2017. godine riješeni u izvještajnom periodu

U izvještajnom periodu, riješeno je devet predmeta po službenoj dužnosti pokrenutih u 2017. godini.

• **Kontrolori kojima su naložene upravne mjere:**

1. Centar za socijalni rad Breza i Opština Breza u vezi objave spiskova pomoći Centra za socijalni rad za 2013, 2014, 2015. i 2016. godinu na Web stranici Opštine Breza;

2. Grad Tuzla - Služba za opštu upravu i zajedničke poslove u vezi zahtijevanja od mladenaca i svjedoka kopije lične karte i potvrde o prebivalištu 30 dana prije ceremonije vjenčanja;
3. Granična policija BiH u vezi zahtijevanja kopije vozačke dozvole uz prijavu na javni oglas za prijem kadeta;
4. MUP ZDK u vezi objave snimka hapšenja osumnjičenih;
5. Fondacija Konrad Adenauer u vezi traženja kopije lične karte ili pasoša, fotografije, te podataka o invalidnosti i političkom angažovanju uz prijavu na konkurs za stipendije;
6. NEX Studio d.o.o. Sarajevo u vezi prikupljanja fotografije kandidata, podatka o bračnom stanju, broju djece, njihovom spolu i godinama starosti.

3.6.4. *Primjeri iz prakse*

- *Obrada ličnih podataka kupaca tečnog naftnog plina*

Postupajući po službenoj dužnosti Agencija je provela postupak ocjene zakonitosti obrade ličnih podataka u evidenciji o Prodaji tečnog naftnog plina, koja je vođena od strane pravnih lica koja uvoze ili prodaju tečni naftni plin, koji nije namijenjen za pogon motornih vozila, a po nalogu Uprave za indirektno oporezivanje BiH (u daljem tekstu: Uprava).

Upravi je zabranjeno da pravnim licima nalaže vođenje evidencije o Prodaji tečnog naftnog plina, koji nije namijenjen za pogon motornih vozila, u okviru koje su obrađivani lični podaci kupaca plina. U ovoj evidenciji su obrađivani podaci: o imenu i prezimenu kupca, adresi i mjestu prebivališta, ID/PIB broj kupca, broju računa i prodanoj količini plina.

Na zahtjev Agencije, da joj se dostave informacije u vezi sa ovom evidencijom, Uprava je dostavila informaciju da prema važećim zakonima i podzakonskim aktima iz oblasti akciza, putarina se plaća na uvoz tečnog naftnog plina za pogon motornih vozila. Dodano je da su naftni plin za pogon motornih vozila i tečni naftni plin za domaćinstva svrstani u istu tarifnu oznaku, te je iz tog razloga potrebno u svakom slučaju uvoza ili izvoza tečnog naftnog plina za domaćinstva utvrditi tačnu namjenu njegovog korištenja, a time i nepostojanja obaveze plaćanja putarine jer je to jedino pouzdan i nesumnjiv način potvrde kontrolnom organu da se radi o plinu koji nije uprijebljen za pogon motornih vozila.

Shodno principu pravičnosti i zakonitosti, a prema relevantnim pravnim propisima⁷ proizlazi da se akciznim proizvodima smatraju i naftni derivati u koje spada i tečni naftni plin za pogon motornih vozila, te da je poreski obveznik dužan voditi posebnu evidenciju o uvozu, prometu, potrošnji i stanju akciznih proizvoda, te imati posebnu i pravovremenu knjigovodstvenu i neknjigovodstvenu dokumentaciju i da će Upravni odbor Pravilnikom bliže propisati način vođenja ove evidencije.

Dakle, relevantni zakon ne propisuje osnov za uspostavu i vođenje evidencije o prometu tečnog naftnog plina koji nije namijenjen za pogon motornih vozila. Navedenim postupanjem Uprave došlo je do povrede principa pravičnosti i zakonitosti.

⁷ Zakon o akcizama u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17)
Sarajevo / Sarajevo, Dubrovačka broj 6 / Дубровацка број 6
tel/men +387 33 726-250, fax/факс +387 33 726-251

- *Objavljivanje JMB-a i broja računa u banci korisnika mjera podrške poljoprivrednoj proizvodnji na službenoj Web stranici*

Postupajući po službenoj dužnosti Agencija je provela postupak ocjene zakonitosti objavljivanja JMB-a, imena i prezimena, opštine, banke i broja računa u banci za korisnike mjera podrške poljoprivrednoj proizvodnji od strane Agencije za agrarna plaćanja RS-a (u daljem tekstu: Agencija za agrarna plaćanja).

Agenciji za agrarna plaćanja je zabranjeno da objavljuje JMB i broj računa u banci za korisnike mjera podrške poljoprivrednoj proizvodnji, na službenoj Web stranici. Nakon što je Agencija pokrenula postupak, spisak je uklonjen sa službene Web stranice.

Na zahtjev Agencije da joj se dostave informacije, u vezi sa objavom ovih podataka na službenoj Web stranici Vlade RS-a, Agencija za agrarna plaćanja dostavila je informaciju da je sporni spisak objavljen u cilju ispravke pogrešno dostavljenih i prijavljenih tekućih i žiro računa objavljenih u bankama korisnika mjere - podrška novom ciklusu poljoprivredne proizvodnje, jer su banke vratile novac za 488 korisnika zbog neispravnih računa. Dodano je da je spiskom objavljeno i obavještenje za ove korisnike da ažuriraju podatke u vezi neaktivnih transakcijskih žiro računa u Registru poljoprivrednih gazdinstva. Napomenuto je da je ova radnja dala rezultate, te da su nosioci podataka popunjavanjem i potpisivanjem zahtjeva za ostvarivanje prava dali sagalsnost za obradu njihovih ličnih podataka.

Shodno principu pravičnosti i zakonitosti, a prema relevantnim propisima⁸, proizlazi da se specifikacija svih korisnika sa obračunatim iznosima za uplatu objavljuje na zvaničnim internet stranicama Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Agencije, iz čega se zaključuje da je jedina prihvatljiva svrha objavljivanja ličnih podataka, transparentnost raspolaganja budžetskim sredstvima, jer je propisana objava specifikacije, odnosno podataka o svim korisnicima i iznosima odobrenih sredstava. Objava podataka nije izvršena u tu svrhu, niti je uopšte sadržavala podatke o iznosu odobrenih sredstava.

Umjesto objave imena i prezimena korisnika i specifikacije odobrenih sredstava, što je dovoljan obim ličnih podataka korisnika u svrhu transparentnosti utroška dodijeljenih sredstava, objavljeni su njihovi JMB i brojevi tekućeg računa, na koji način je prevaziđena granica neophodnosti i stvoren neopravdan rizik od zloupotrebe ličnih podataka, što je sa aspekta Zakona neprihvatljivo.

- *Obrada ličnih podataka učenika u okviru „Matrice za rano prepoznavanje indikatora društveno neprihvatljivog ponašanja“*

Postupajući po službenoj dužnosti Agencija je provela postupak ocjene zakonitosti obrade ličnih podataka učenika u okviru „Matrice za rano prepoznavanje indikatora društveno neprihvatljivog ponašanja“ (u daljem tekstu: Matrica) od strane Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo). Ministarstvu je naloženo da osnovnim i srednjim školama sa područja Kantona Sarajevo naloži uništavanje ličnih podataka učenika i roditelja obrađenih u okviru ove evidencije.

Prema dokumentaciji, koja se odnosi na: matricu, etičke smjernice za primjenu programa prepoznavanja i zaštite djece od faktora rizika, te opis indikatora, utvrđeno je da se u Matricu putem

⁸ Zakon o jedinstvenom matičnom broju („Službeni glasnik BiH“ broj: 32/01, 63/08, 103/11, 87/13, 85/15) i Pravilnik o usmjeravanju sredstava za podršku novom ciklusu poljoprivredne proizvodnje („Službeni glasnik BiH“ broj: 118/98, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16 i 57/16) i Odluke vlade RS („Službeni glasnik BiH“ broj: 87/17)

kodova unose podaci učenika o poteškoćama u učenju i ponašanju, podaci koji se odnose na procjenu odnosa sa vršnjacima, nastavnicima i roditeljima, te podaci o odnosu roditelja prema školi, podaci o učenicima o sposobnosti nošenja sa problemima, podaci koji otkrivaju zdravstveno stanje i podaci o njihovom društveno neprihvatljivom ponašanju.

Shodno principu pravičnosti i zakonitosti, a prema relevantnim propisima⁹ proizlazi da je obaveza škola da, zajedno sa ustanovama za socijalnu zaštitu, prate socijalne probleme učenika i poduzimaju mjere da svaki učenik dobije pomoć i savjet potreban za prevazilaženje takvih problema. Takođe, propisana je obaveza škola da sprječavaju i vode evidenciju o neprihvatljivim oblicima ponašanja učenika, da prate zdravstveno stanje učenika dok boravi u školi i o tome obavijestavaju ljekare primarne zdravstvene zaštite i roditelje. Dakle, ova zakonska odredba ne može biti pravni osnov za uspostavljanje Matrice i evidentiranje ličnih podataka učenika, kao što su: učestalo mokrenje, teškoće u nošenju sa problemima, stidljivost, postojanje određenih tikova i sl.

Osim što nema zakonskog osnova za uspostavljanje Matrice, takva obrada ličnih podataka i ne treba da se propisuje zakonom jer takvo zadiranje u pravo na prihvatnost nije neophodno i bilo bi suprotno vladavini prava u demokratskom društvu.

- *Obrada otisaka prsta zaposlenih u svrhu kontrole prisustva na radnom mjestu*

Postupajući po službenoj dužnosti Agencija je provela postupak ocjene zakonitosti obrade ličnih podataka od strane Arhitektonskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu (U daljem tekstu: Fakultet) zbog obrade otisaka prstiju zaposlenih u svrhu kontrole prisustva na radnom mjestu. Fakultetu je zabranjena obrada ličnih podataka na ovakav način, te brisanje do sada prikupljenih otisaka prstiju zaposlenih.

Po zahtjevu Agencije, Fakultet je dostavio informacije da su svi zaposleni prije uvođenja ovog sistema kontrole prisustva na poslu dali pismenu saglasnost.

Shodno principu pravičnosti i zakonitosti a prema relevantnim pravnim propisima¹⁰ proizlazi da se lični podaci radnika ne mogu prikupljati, obrađivati, koristiti ili dostavljati trećim licima, osim ako je to određeno zakonom ili ako je to potrebno radi ostvarivanja prava i obaveza iz radnog odnosa.

Obrada biometrijskih podataka predstavlja posebno invazivan i rizičan prodor u privatnost pojedinca, te je dozvoljena samo ako je propisana zakonom ili kada je nužna i neophodna (pristup zaštićenim prostorijama ili zonama, čuvanje tajni i sl.). Nasuprot ovom, uvođenje biometrijskih mjera radi evidencije prisustva zaposlenih na radnom mjestu u okviru obrazovne ustanove nepotrebno je zadiranje u privatnost pojedinaca.

Kontrola prisustva zaposlenih na radnom mjestu može se vršiti drugim sredstvima, te u potpunosti zadovoljiti svrhu takve obrade bez nepotrebno zadiranja u privatnost zaposlenih.

- *Obrada ličnih podataka putem video nadzora nad riječnim vodotocima*

Postupajući po službenoj dužnosti Agencija je provela postupak ocjene zakonitosti obrade ličnih podataka putem video nadzora u svrhu zaštite ribljevog fonda i sprječavanja krivolova, od strane

⁹ Okvirni zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 18/03 i 88/17), Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju („Službene novine KS“ broj: 23/17i 33/17), Zakon o srednjem obrazovanju („Službene novine KS“ broj: 23/17)

¹⁰ Zakon o radu FBiH („Službene novine FBiH“ broj: 26/16)

Sportskog ribolovnog društva „Ključ“ iz Ključa (u daljem tekstu: Društvo). Društvu je zabranjena obrada ličnih podataka na ovakav način, te je naloženo uklanjanje kamera video nadzora instaliranih na riječnim vodotocima na području opštine Ključ.

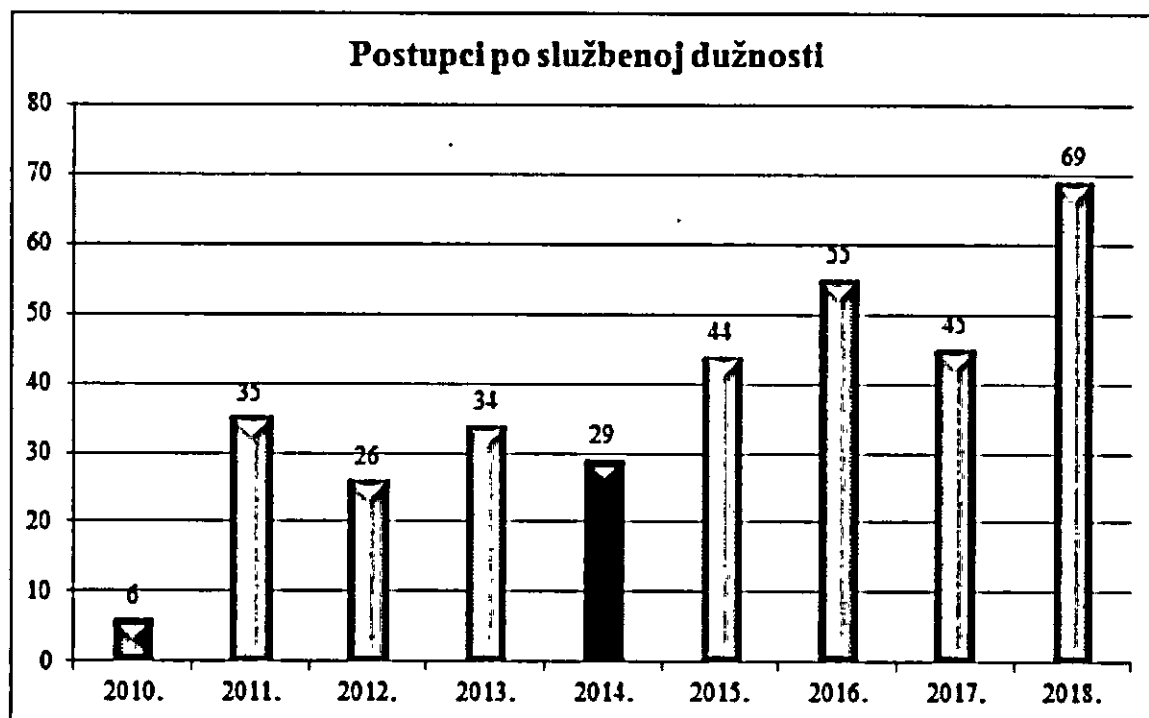
Po zahtjevu Agencije da se dostave informacije o instaliranju kamera video nadzora, Društvo je navelo da je dobilo donaciju jedne video-kamere i četiri kamere koje fotografišu, te istaklo da kamere nisu stavljene u funkciju, ali da postoji velika potreba za postavljanje i stavljanje istih u funkciju na nekoliko mjesta gdje su registrovana mjerila i mrijestilišta koja predstavljaju i turističku atrakciju.

Shodno principu pravičnosti i zakonitosti, a prema relevantnim pravnim propisima¹¹ proizlazi da obradu ličnih podataka putem kamera video nadzora na javnim mjestima, može vršiti Ministarstvo unutrašnjih poslova i to u svrhu obavljanja policijskih poslova na sprječavanju krivičnih djela ili održavanja reda i sigurnosti. Riječni vodotoci predstavljaju javna mjesta koja treba da su dostupna građanima bez bilo kakvih ograničenja, osim u slučaju kada je to propisano zakonom, te je neprihvatljivo da se isti prilikom boravka na tim područjima nadziru putem video nadzora uspostavljenog od strane Društva. Upotreba kamera video nadzora na opisani način, kod građana stvara bojazan o ugroženosti privatnosti, koja je opravdana bez obzira da li su kamere u funkciji ili ne.

3.6.5. Uporedni podaci postupaka po službenoj dužnosti 2010 – 2018

POSTUPCI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ukupno postupaka	6	35	26	34	29	44	55	45	69

¹¹ Zakon o slatkovodnom ribarstvu („Službene novine FBiH“ broj: 64/04) i Zakon o policijskim službenicima USK („Službeni glasnik USK“ broj: 14/06, 05/08 i 03/14)

3.7. *Kažnjavanje – prekršajni postupci*

U izvještajnom periodu izdano je 15 prekršajnih naloga, i to:

1. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM odgovornom licu Skupštine akcionara a.d. Gradska čistoća Bratunac zbog zahtijevanja uvjerenja o nekažnjavanju od kandidata prijavljenih na konkurs za izbor i imenovanje 2 (dva) člana nadzornog odbora AD „Gradska čistoća“ Bratunac. Prekršajni nalog realizovan je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
2. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM odgovornom licu ZU Dom zdravlja Velika Kladuša zbog nepoduzimanja tehničkih i organizacionih mjera za zaštitu ličnih podataka, usljed čega je neovlaštenom licu omogućen pristup i korištenje ličnih podataka zaposlenog. Prekršajni nalog realizovan je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
3. Prekršajni nalog u iznosu od 300 KM zaposlenom licu, u svojstvu referenta za kadrovske poslove, ZU Dom zdravlja Velika Kladuša zbog ne poduzimanja mjera protiv neovlaštenog ili slučajnog pristupa ličnim podacima, usljed čega je neovlaštenom licu omogućen pristup i korištenje ličnih podataka zaposlenika. Prekršajni nalog realizovan je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
4. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000 KM Toplani a.d. Banja Luka, zbog toga što nije postupila po zahtjevu Agencije za dostavu informacija i urgenciji za dostavu informacija. Prekršajni nalog realizovan je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
5. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM odgovornom licu Toplana a.d. Banja Luka, zbog nepostupanja po zahtjevu Agencije za dostavu informacija i urgenciji za dostavu informacija. Prekršajni nalog realizovan je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.

6. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000 KM Toplani a.d. Banja Luka, zbog nepostupanja po zahtjevu Agencije za dostavu informacija i urgenciji za dostavu informacija. Prekršajni nalog realizovan je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
7. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM odgovornom licu Toplana a.d. Banja Luka, zbog nepostupanja po zahtjevu Agencije za dostavu informacija i urgenciji za dostavu informacija. Prekršajni nalog realizovan je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
8. Prekršajni nalog u iznosu od 300 KM matičaru u Opštini Ilidža, zbog izdavanja izvoda iz matične knjige rođenih neovlaštenom licu. Prekršajni nalog realizovan je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
9. Prekršajni nalog u iznosu od 1.000 KM odgovornom licu u Centru za socijalni rad Banja Luka zbog davanja kopije medicinske dokumentacije korisnika centra. Prekršajni nalog nije realizovan, zatraženo je sudsko odlučivanje.
10. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM zaposleniku Centra za socijalni rad Banja Luka zbog davanja kopije medicinske dokumentacije korisnika centra. Izrečena novčana kazna od 500 KM. Prekršajni nalog nije realizovan, zatraženo je sudsko odlučivanje.
11. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM zaposleniku Centra za socijalni rad Banja Luka zbog davanja kopije medicinske dokumentacije korisnika centra. Izrečena novčana kazna od 500 KM. Prekršajni nalog nije realizovan, zatraženo je sudsko odlučivanje.
12. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000,00 KM društvu „Grand hotel Bristol“ d.o.o. Sarajevo, zbog zadržavanja lične karte ili drugog identifikacionog dokumenta zaposlenih tokom radnog vremena u hotelu. Prekršajni nalog realizovan je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
13. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM odgovornom licu društva „Grand hotel Bristol“ d.o.o. Sarajevo, zbog zadržavanja lične karte ili drugog identifikacionog dokumenta zaposlenih tokom radnog vremena u hotelu. Prekršajni nalog realizovan je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
14. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000 KM KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo, zbog uništavanja dokumenata na osnovu kojih je utvrđen broj članova zajedničkog domaćinstva, koji je osnov za obračun i fakturisanje mjesečne količine utrošene vode putem zajedničkog vodomjera. Prekršajni nalog nije realizovan, zatraženo je sudsko odlučivanje.
15. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM odgovornom licu KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo, zbog uništavanja dokumenata na osnovu kojih je utvrđen broj članova zajedničkog domaćinstva, koji je osnov za obračun i fakturisanje mjesečne količine utrošene vode putem zajedničkog vodomjera. Prekršajni nalog nije realizovan, zatraženo je sudsko odlučivanje.

Na osnovu izdanih i realizovanih prekršajnih naloga, na jedinstveni račun trezora BiH, tokom 2018. godine uplaćeno je 16.550,00 KM.

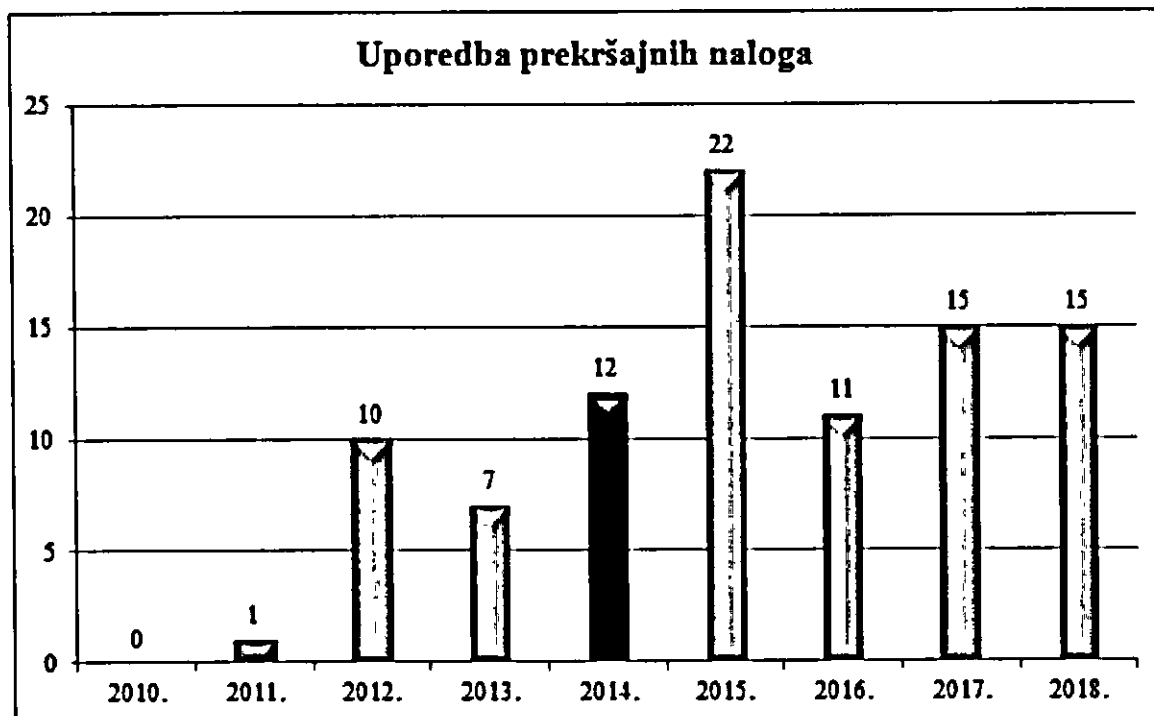
• **Prekršajni sudski postupci**

1. Osnovni sud u Banja Luci donio je rješenje kojim se „GERMANIA“ XX s.p. Banja Luka oglašava odgovornom za prekršaje utvrđene prekršajnim nalogom Agencije izdanim 2017. godine, te je izrečena uslovna osuda.
2. Osnovni sud u Banja Luci donio je rješenje kojim se „GERMANIA“ XX s.p. Banja Luka oglašava odgovornom za prekršaje utvrđene prekršajnim nalogom Agencije izdanim 2017. godine, te je izrečena uslovna osuda.

Napomena: radilo se o dva različita prekršaja.

3.7.1. Uporedni podaci prekršajnih naloga 2010 – 2018

PREKRŠAJNI NALOG									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ukupno prekršajnih naloga	0	1	10	7	12	22	11	15	15
Kontroloru	0	0	0	0	1	1	4	3	4
Odgovornom licu	0	1	8	6	8	6	6	7	7
Zaposlenom u kontroloru	0	0	2	1	3	15	1	5	4
Javni organ	0	1	6	5	5	20	4	8	6
Pravno lice	0	0	4	2	6	2	7	7	9
Fizičko lice	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3.8. Upravni sporovi

U izvještajnom periodu okončano je 13 upravnih sporova pokrenutih pred Sudom BiH protiv konačnih rješenja Agencije i to četiri spora pokrenuta u 2016. godini, osam sporova u 2017. godini i jedan spor iz 2018. godine.

U devet sporova tužbe su odbijene i potvrđena su konačna rješenja Agencije. U tri spora tužbe su uvažene i predmeti vraćeni na ponovno rješavanje. Dva zahtjeva za preispitivanje sudske odluke su uvažena i predmeti su vraćeni na ponovno rješavanje. U jednom slučaju doneseno je Rješenje o obustavi postupka zbog povlačenja tužbe od strane tužioca.

Osim toga, Sud BiH donio je dvije presude po zahtjevima za preispitivanje sudske odluke iz 2018. godine kojima je zahtjeve uvažio i predmet vratio na ponovno odlučivanje.

Sud BiH donio je sljedeće odluke:

1. Presudu kojom je odbijena tužba Doma zdravlja Kantona Sarajevo za poništenje konačnog Rješenja Agencije, kojim je zabranjeno Domu zdravlja da tokom privremene spriječenosti za rad pacijenata, njihovim poslodavcima dostavljaju podatke koji sadrže opis medicinskih dijagnoza, vrste, način i period pruženih medicinskih usluga;
2. Presudu kojom je odbijena tužba MUP-a SBK i FZPIO/MIO FBiH - Administrativna služba Travnik, za poništenje konačnog Rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor fizičkog lica XX zbog obrade posebnog staža;
3. Presudu kojom je odbijena tužba MUP-a SBK i Zavoda PIO/MIO FBiH Mostar - Administrativna služba, za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je usvojen prigovor fizičkog lica XX zbog obrade posebnog staža;
4. Presudu kojom je odbijena tužba JP Elektroprivreda BiH - Elektrodistribucija Sarajevo, protiv konačnog Rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor fizičkog lica XX zbog prikupljanja kopije kupoprodajnog ugovora prilikom prijave promjene potrošača;

*Sarajevo / Sarajevo, Dubrovačka broj 6 / Дубровачка број 6
tel/мел +387 33 726-250, fax/факс +387 33 726-251*

5. Presudu kojom je odbijena tužba Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA) i Bosna Bank International d.d. Sarajevo, protiv konačnog Rješenja Agencije donesenog po službenoj dužnosti a kojim je IDDEEA-i trajno zabranjeno da odobrava i omogućava pravnim licima stalni pristup ličnim podacima sadržanim u elektronskim evidencijama;
6. Presudu kojom je odbijena tužba fizičkog lica XX protiv konačnog Rješenja Agencije, kojim je odbijen prigovor fizičkog lica XX podnesen protiv Pravobranilaštva RS zbog nezakonitog prikupljanja ličnih podataka;
7. Presudu kojom je odbijena tužba fizičkog lica protiv Zaključka Agencije kojim je, zbog nenadležnosti, odbačen prigovor fizičkog lica XX podnesen protiv fizičkog lica XX zbog zloupotrebe javnog oglašavanja i korištenja netačnih ličnih podataka;
8. Presudu kojom je odbijena tužba MUP-a SBK, za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je usvojen prigovor fizičkog lica XX zbog obrade posebnog staža;
9. Presudu kojom je odbijena tužba Opštine Živinice, za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je usvojen prigovor fizičkog lica XX zbog obrade ličnih podataka u postupku zasnivanja i prestanka radnog odnosa;
10. Presudu kojom je uvažena tužba fizičkog lica XX protiv Zaključka Agencije kojim je prigovor odbačen zbog nenadležnosti;
11. Presudu kojom je uvažena tužba fizičkog lica XX protiv Rješenja Agencije kojim je prigovor protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, zbog uvida u zdravstveni karton u svrhu kontrole bolovanja, odbijen kao neosnovan;
12. Presudu kojom je uvažena tužba fizičkog lica XX protiv Rješenja Agencije kojim je prigovor podnesen protiv MUP-a Kantona Tuzla i FZ PIO/MIO Mostar - Administrativna služba Tuzla, zbog obrade posebnog staža, odbijen kao neosnovan;
13. Presudu kojom je uvažen zahtjev za preispitivanje sudske odluke Upravnog odjeljenja Suda BiH, kojom je potvrđeno Rješenje Agencije. Radilo se o tužbi MUP SBK i FZ PIO/MIO Mostar - Administrativna služba Travnik zbog obrade podataka o posebnom stažu;
14. Presudu kojom je uvažen zahtjev za preispitivanje sudske odluke Upravnog odjeljenja Suda BiH, kojom je potvrđeno Rješenje Agencije. Radilo se o tužbi MUP SBK i FZ PIO/MIO Mostar - Administrativna služba Travnik, zbog obrade podataka o posebnom stažu;
15. Rješenje kojim je obustavljen postupak pokrenut po tužbi fizičkog lica XX za poništenje konačnog Rješenja Agencije, zbog odustanka tužioca.

• *Upravni sporovi iz 2018. godine*

Tokom 2018. godine, pokrenuto je 12 upravnih sporova pred Sudom BiH, protiv konačnih rješenja Agencije. Sedam upravnih sporova pokrenuto je tužbama od strane javnih organa, dva su pokrenuta tužbama pravnih lica, a tri spora pokrenuta su tužbama podnosilaca prigovora.

Jedan upravni spor pokrenut u 2018. godini, riješen je u izvještajnom periodu i to donošenjem Rješenja o obustavi postupka zbog odustanka tužioca.

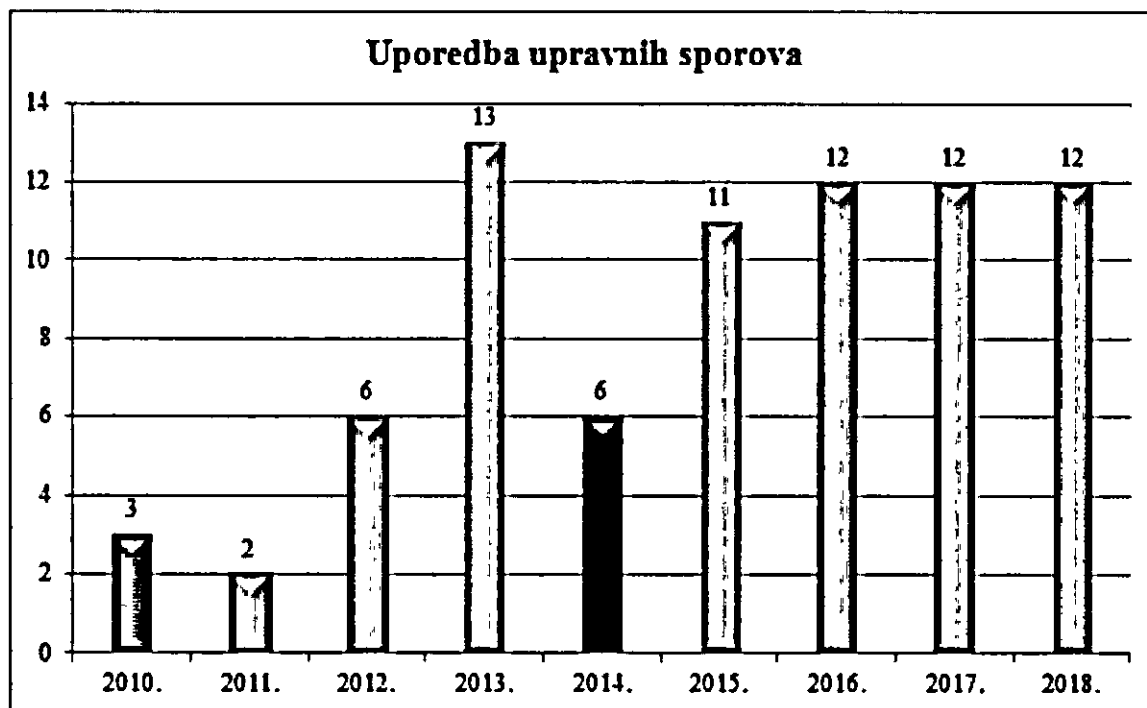
Tužbu za poništenje rješenja/zaključaka Agencije Sudu BiH podnijeli su:

1. MUP SBK za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je uvažen prigovor fizičkog lica XX zbog obrade podataka o posebnom stažu;
2. MUP SBK za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je uvažen prigovor fizičkog lica XX zbog obrade podataka o posebnom stažu;
3. Ministarstvo privrede SBK za poništenje Rješenja Agencije kojim je uvažena prijava zbog postavljanja video nadzora u radnim prostorijama;

4. MUP SBK za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je usvojen prigovor fizičkog lica XX zbog obrade podataka o posebnom stažu;
5. MUP SBK za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je usvojen prigovor fizičkog lica XX zbog obrade podataka o posebnom stažu;
6. Institut za nestala lica BiH za poništenje Rješenja Agencije kojim su naložene upravne mjere Institutu za nestala lica BiH, u okviru postupka preispitivanja zakonitosti izmještanja DNK-a laboratorije u Holandiju, od strane ICMP-a;
7. MUP FBiH za poništenje konačnog Rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor XX zbog obrade zdravstvenih podataka;
8. Euroexpress d.d. Banja Luka za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je usvojen prigovor fizičkog lica XX, zbog skeniranja ličnih dokumenata i prikupljanja elektronskih potpisa (potpisivanje na tabletu);
9. „GERMANIA“ XX s.p. Banja Luka za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim se uvažava prijava zbog obrade ličnih podataka upotrebom video- i audio-nadzora;
10. Fizičko lice XX za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je odbijen njegov prigovor protiv MUP-a Kantona Tuzla i Zavoda PIO/MIO FBiH - Administrativna služba Tuzla zbog obrade posebnog staža bez saglasnosti;
11. Fizičko lice XX za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je odbijen prigovor protiv Poreske uprave FBiH - poreska ispostava Tuzla zbog davanja podataka o poslodavcu za potrebe izvršnog postupka;
12. Fizičko lice XX za poništenje Rješenja Agencije kojim je odbijen prigovor protiv Opštine Zavidovići zbog obrade podataka o posebnom stažu.

3.8.1. Uporedni podaci upravnih sporova 2010 - 2018

UPRAVNI SPOROVI									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ukupno upravnih sporova	3	2	6	13	6	11	12	12	12
Riješeno	3	2	6	13	6	11	12	9	1
Riješeno u korist Agencije	2	2	6	11	5	10	6	7	1
Riješeno protiv Agencije	1	0	0	2	1	1	6	2	0
Neriješeno	0	0	0	0	0	0	0	3	11

3.9. Mišljenja

U izvještajnom periodu izdano je 169 stručnih mišljenja.

Javnim organima izdano je 40 stručnih mišljenja, organima sa dodijeljenim javnim ovlaštenjima šest, pravnim licima 29, a fizičkim licima 100 stručnih mišljenja.

Po dostavljenim zahtjevima za davanje mišljenja Agencija je dala 204 odgovora umjesto mišljenja, te podnosiocima zahtjeva, za davanje mišljenja u 64 slučaja, uputila na akte objavljene na Web stranici Agencije.

Ukupno, po osnovu mišljenja, odgovora i uputa na Web stranicu Agencije, izdano je 437 akata.

3.9.1. Mišljenja na zakone, podzakonske akte i druge pravne akte

- **Nacrti i prijedlozi zakona dostavljeni na mišljenje:**

1. Nacrt Zakona o policijskim službenicima BiH - Ministarstvo sigurnosti BiH

Iznesene su primjedbe da Nacrt treba uskladiti sa važećim Evropskim zakonodavstvom i to sa Opštom uredbom o zaštiti podataka i Direktivom za „policijski sektor“. Posebno su istaknute primjedbe na odredbe kojima se propisuje donošenje podzakonskih akata kojima bi se regulisao sadržaj evidencija, način vođenja i obrada ličnih podataka u tim evidencijama. Direktiva u tzv. „policijskom sektoru“ propisuje da se u okviru domaćeg prava, kojim se uređuje obrada ličnih podataka, propišu „barem ciljevi obrade, lični podaci za obradu i svrhe obrade“. Policijski sektor predstavlja specifičan sektor za oblast zaštite ličnih podataka te postoji potreba uspostavljanja ravnoteže između interesa pojedinca i njegovog prava na privatnost i interesa društva za sprječavanje i suzbijanje kriminala i održavanje javnog reda. Kako uspostaviti navedenu ravnotežu ako ne zakonom, koji će na najbolji način izbalansirati pravo pojedinca i interes društva. Na kraju,

iznesen je stav da bi donošenje ovog Zakona, bez usklađivanja i poštovanja standarda propisanih Direktivom, predstavljalo neadekvatno zakonsko rješenje.

2. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH - Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH

Prijedlogom se, u cilju otklanjanja neregularnosti u izbornom procesu, predviđalo uvođenje novih tehničkih rješenja koja uključuju obradu ličnih podataka. Nova tehnička rješenja su uvođenje optičkog skeniranja glasačkih listića, video nadzora na biračkim mjestima i biometrijskog podatka otiska prsta birača.

Iznesene su primjedbe na uvođenje video nadzora i obradu otiska prsta birača.

Video nadzor predstavlja mjeru tehničke zaštite čija je primjena opravdana u svrhu lične i imovinske sigurnosti, te pod uslovom da se navedena svrha ne može ostvariti manje invazivnim mjerama. Primjena video nadzora na biračkim mjestima, kod birača bi stvorila osjećaj nelagode da se nalaze pod prismotrom, da se prate da li su glasali, kada su došli na glasanja i sl. Takođe, treba imati u vidu da bi se radilo o hiljadama biračkih mjesta i milionskom broju birača čiji bi lični podaci bili obrađeni video zapisom samo zato što su izašli na izbore. Video nadzor na biračkim mjestima ne bi bio mjera koja je srazmjerna cilju koji se želi postići, niti je kao takva neophodna u demokratskom društvu. Otklanjanje neregularnosti na izborima, uočavanje i sprječavanje povrede procesa glasanja može se postići primjenom manje invazivnih mjera koje adekvatno i dosljedno trebaju primijeniti birački odbori i posmatrači.

Obrada biometrijskih podataka dozvoljena je samo kada je nužna i neophodna, kao što je rasvjetljavanje krivičnih djela, identifikacija počinitelaca i slično, a uvođenje biometrijskih mjera samo radi kontrole izbornog procesa je prekomjerno i nesrazmjerno, te na taj način predstavlja nepotrebno zadiranje u privatnost pojedinaca. Shodno relevantnim propisima, identitet birača utvrđuje se na osnovu važećih ličnih isprava, što je u skladu i sa drugim zakonima kojim je utvrđeno da se tim dokumentima dokazuje identitet. Stoga je nemoguće opravdati zahtjev da građani, čiji je identitet na biračkom mjestu utvrđen na osnovu važećeg identifikacionog dokumenta, moraju „dati“ otisak prsta da bi ostvarili biračko pravo.

3. Nacrt Zakona o vazduhoplovstvu BiH - Ministarstvo komunikacija i transporta BiH

Iznesene su primjedbe na odredbe Nacrta, koje upućuju na obradu ličnih podataka određenih kategorija nosilaca ličnih podataka. Iz tih odredbi nije se moglo zaključiti koje bi evidencije ličnih podataka bile uspostavljene, koji lični podaci bi bili predmet obrade, izvor tih podataka i način njihovog prikupljanja, te čuvanja i zaštite istih. Osim navedenog, Nacrtom nije propisano ovlaštenje za donošenje podzakonskog akta kojim bi se eventualno detaljnije regulisala pojedina pitanja zaštite ličnih podataka.

Zaključno, iznesen je stav da Nacrt treba dopuniti tako da se u najvećoj mogućoj mjeri regulišu obrada ličnih podataka, naročito ukoliko su u pitanju posebne kategorije ličnih podataka.

4. Nacrt Zakona o izmjeni Zakona o postupku indirektnog oporezivanja - Uprava za indirektno oporezivanje BiH

Nacrtom Zakona predviđena je izmjena člana 52. Zakona o postupku indirektnog oporezivanja kojim se trebao propisati pravni osnov za davanje podataka o poreskim obveznicima,

*Sarajevo / Сарајево, Dubrovačka broj 6 / Дубровачка број 6
tel/мел +387 33 726-250, fax/факс +387 33 726-251*

zakonodavnim i izvršnim organima svih nivoa vlasti, za potrebe obavljanja poslova iz njihovog djelokruga. U obrazloženju predmetne izmjene navedeno je da se isto propisuje u svrhu „povjerljivosti podataka o indirektnim porezima, te da se povjerljivost osigurava taksativnim nabranjem organa koji te podatke mogu dobiti radi obavljanja poslova iz njihove, zakonom utvrđene, nadležnosti“. Cijeneći svrhu predložene izmjene, iznesen je stav da ovakav pristup prilikom donošenja zakona nije adekvatan, te da bi ova odredba ograničila nadležne organe u vršenju njihovih, zakonom utvrđenih, nadležnosti. Nadalje, sasvim je izvjesno da bi regulatorni organi u pojedinim oblastima, nezavisne institucije i upravne organizacije bile ograničene u ostvarivanju svojih zakonskih nadležnosti, jer u istoj nisu taksativno navedene.

Povjerljivost ličnih podataka koje obrađuju javni organi, podrazumijeva mjere protiv neovlaštenog ili slučajnog pristupa ličnim podacima, protiv mijenjanja, uništavanja ili gubitka podataka ili drugih oblika nezakonite obrade ličnih podataka, a ne propisivanjem kojem nadležnom organu/ima ti podaci trebaju biti dostavljeni.

5. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o deminiranju u BiH - Ministarstvo civilnih poslova BiH

Prijedlogom Zakona u članu 17., između ostalog, propisano je „vođenje jedinstvenog Registra završenih obuka i izdanih certifikata“. Iz navedene odredbe ne može se zaključiti koji su lični podaci predmet obrade u Registru, na koji se način vodi Registar, te su nepoznata i druga pitanja u vezi obrade ličnih podataka.

Iznesen je stav da predloženo zakonsko rješenje treba dopuniti, te u najvećoj mogućoj mjeri propisati obradu ličnih podataka u Registru, na koji način bi se osigurao princip pravičnosti i zakonitosti obrade ličnih podataka.

6. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjem platnom prometu - Ministarstvo finansija RS

Prijedlogom Zakona propisano je uspostavljanje „Registra računa fizičkih lica“ otvorenih u ovlaštenoj organizaciji. Iznesene su primjedbe na članove koji regulišu „Registar fizičkih lica“ čija se suština može sažeti u sljedeće: potrebno je propisati da se predmetni Registar vodi u elektronskom obliku, da svi lični podaci koji će se obrađivati u Registru budu propisani zakonom, te da se u Registru precizira identifikaciona oznaka za lica koja nisu državljani RS, kao i za lica koja nemaju JMB.

Zakonska norma predstavlja najbolji način za uspostavljanje ravnoteže i balansa između prava pojedinca i interesa društva.

7. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u institucijama BiH - Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH

U članu 6. Prijedloga dodan je novi član 11a, koji propisuje obavezu poslodavca da vodi Knjigu evidencije o zaposlenima i personalne dosjee zaposlenih, čiji će sadržaj i način vođenja biti propisan Uputstvom o sadržaju, načinu vođenja i čuvanja personalnih dosjeka zaposlenih u institucijama BiH i Uputstvom o sadržaju i načinu vođenja evidencije od strane poslodavca. Navedena odredba uopšte ne propisuje naziv evidencije, iako je u obrazloženju istaknuto da ...“se propisuje obaveza vođenja evidencija zaposlenih u organima uprave i institucijama sa javnim

ovlaštenjima kao bi se na jednom mjestu, na brz i efikasan način, mogli utvrditi kadrovski kapaciteti zaposlenih u instituciji, kao i status zaposlenih.“

Iznesen je stav da je predmetnom normom potrebno osigurati adekvatan zakonski okvir tj. Zakonom propisati naziv evidencije, svrhu i način vođenja evidencije (elektronski i/ili u materijalnoj formi), te propisati vrste ličnih podataka i rok čuvanja.

8. Prijedlog Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica u HNK - Ministarstvo za pitanja boraca HNK Mostar

Prijedlog u članovima od 46. do 49. propisuje „Registar ostvarenih dopunskih prava“. Iznesena je primjedba da se iz navedenih odredbi ne može pouzdano zaključiti kojim nadležnim institucijama i organima i na koji način se čine dostupni podaci iz Registra, po kojem pravnom osnovu, te šta podrazumijeva informisanje javnosti u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka. Naime, u članu 48. stav (1) Prijedloga propisano je da će se u cilju transparentnosti rada i trošenja budžetskih sredstava, te očuvanja digniteta lica iz člana 1. ovog Zakona, nadležnim organima i institucijama učiniti dostupnim Registar sa tačno navedenim podacima. Iz navedene odredbe nije jasno koji su to nadležni organi i institucije, kao ni način na koji se propisani podaci čine dostupnim. Nadalje, u stavu 2. istog člana, propisano je da Ministarstvo, s ciljem informisanja javnosti, može „objaviti popis ostvarenih dopunskih prava po kategorijama korisnika i na drugi pogodan način, isključivo u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka“. Iz citirane odredbe nije moguće zaključiti da li objava popisa ostvarenih dopunskih prava po kategorijama korisnika podrazumijeva objavu ličnih podataka i na koji način se vrši njihova objava. Takođe, termin „*drugi pogodan način*“ je neodređen i neprihvatljiv ukoliko se odnosi na način obrade ličnih podataka. S druge strane, ukoliko informisanje javnosti o ostvarenim dopunskim pravima ne podrazumijeva obradu ličnih podataka, onda to treba biti jasno navedeno i suvišno je propisivati da se popis u kojem nema ličnih podataka vrši, „isključivo u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka“. Prijedlogom nisu određeni ni rokovi čuvanja ličnih podataka sadržanih u Registru.

Na kraju, iznesen je stav da Prijedlog treba dopuniti na način da se jasno i u najvećoj mogućoj mjeri reguliše obrada i zaštita ličnih podataka u Registru, čime bi se osigurala pravičnost i zakonitost obrade ličnih podataka, te spriječila proizvoljnost i povreda prava na privatnost.

9. Nacrt Zakona o pravima žrtava torture u BiH - Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH;

10. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH – Ministarstvo pravde BiH;

11. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama BiH - Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, Ministarstvo odbrane BiH;

12. Prijedlog Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu - Ministarstvo sigurnosti BiH;

13. Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju institucija BiH - Ministarstvo finansija i trezora BiH;

14. Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku BiH - Ministarstvo pravde BiH;

15. Nacrt Zakona o dopunama Zakona o prekršajima - Ministarstvo pravde BiH;

16. Prijedlog Zakona o izmjenama Zakona o platama i naknadama u institucijama BiH – Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH.
17. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vazduhoplovstvu BiH - Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH;
18. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH - Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH;
19. Prijedlog Zakona o izmjeni Zakona o platama i naknadama u institucijama BiH - Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH;
20. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sportu u BiH - Ministarstvo civilnih poslova BiH;
21. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona BiH o izvršenju krivičnih sankcija - Ministarstvo pravde BiH;
22. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o krivičnom postupku BiH - Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH;
23. Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prevozu - Ministarstvo komunikacija i transporta BiH;
24. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o krivičnom postupku BiH - Parlamentarna skupština BiH;
25. Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama - Agencija za javne nabavke BiH;
26. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o krivičnom postupku BiH - Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH;
27. Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH - Uprava za indirektno oporezivanje BiH;
28. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o patentu - Institut za intelektualnu svojinu BiH;
29. Nacrt Zakona o izmjeni Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave BiH - Ministarstvo pravde BiH;
30. Nacrt Zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2019. godinu - Ministarstvo finansija i trezora BiH;

Napomena:

Na nacрте i prijedloge zakona od broja osam do 31. Agencija nije imala primjedbi iz razloga što ti zakoni nisu sadržavali norme o obradi ličnih podataka, dok su na pojedine nacрте i prijedloge

primjedbe Agencije bile minimalne. Iz navedenih razloga ta mišljenja nisu posebno obrazložena u Izvještaju.

• **Podzakonski akti dostavljeni na mišljenje:**

1. Prijedlog Pravilnika o uspostavi Jedinственog registra branilaca i korisnika prava iz oblasti boračko – invalidske zaštite - Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata

U Prijedlogu Pravilnika, članovima 2, 5. i 9. propisano je da će Jedinственi registar biti dostupan svim nivoima vlasti u FBiH. Ista odredba postoji i u Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica. Ovakav način propisivanja obrade ličnih podataka je neprihvatljiv.

Bez obzira na postojanje zakonske norme koja formalno predstavlja pravni osnov za obradu ličnih podataka, u ovom slučaju ne postoji neophodnost kao drugi bitan uslov za obradu ličnih podataka na ovakav način.

Nesporno je da podaci iz jedinственog registra mogu biti dostupni tačno određenim resorima koji se bave pitanjima boračko - invalidske zaštite, ali dostupnost podataka svim nivoima vlasti u FBiH je neprihvatljiva. Takođe, iznesena je primjedba da se u Jedinственom registru boraca obrađuje JMB, budući da se taj podatak može obrađivati samo ako je to zakonom propisano, što u ovom slučaju nedostaje.

2. Nacrt Odluke o Jedinственom registru računa fizičkih lica u Bosni i Hercegovini – Centralna banka BiH

Imajući u vidu član 70. Zakona o centralnoj banci, formalno pravno, Odluka predstavlja adekvatan propis za uspostavu Registra i propisivanje obrade ličnih podataka. U cilju potpunog i preciznijeg regulisanja obrade ličnih podataka iznesen je stav da se Odlukom trebaju utvrditi i rokovi čuvanja podataka i mjere za zaštitu ličnih podataka.

Iznesena je primjedba u vezi pristupa i korištenja podataka iz Registra od strane banaka na osnovu saglasnosti zahtjeva nosioca ličnih podataka i uz fotokopiju lične karte. Prikupljanje fotokopije lične karte od nosioca podataka, radi pristupa njegovim ličnim podacima, nije neophodno jer postoji obrazložena svrha koja bi opravdala takvo propisivanje. Za zakonitu obradu ličnih podataka nije dovoljno da je propisana, već da za istu postoji nužna društvena potreba i da je ta potreba srazmjerna legitimnom cilju kojem se teži. Uz pretpostavku da bi svrha prikupljanja kopije lične karte bila dokazivanje da je nosilac ličnih podataka svojim prisustvom u banci dao saglasnost za pristup, za dokazivanje navedene činjenice dovoljno je postojanje saglasnosti/zahtjeva koji je nosilac ličnih podataka svojeručno potpisao, te da se na istom evidentira broj lične karte i organ koji je izdao.

Takođe, iznesen je stav da predmetnom Odlukom nosiocu ličnih podataka treba безусловno osigurati pravo na besplatan pristup vlastitim ličnim podacima.

3. Pravilnik o načinu i obliku provođenja odgojno – obrazovne podrške i stručnog tretmana u osnovnim školama Kantona Sarajevo – Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo

Prema relevantnom Zakonu, propisan je pravni osnov za donošenje podzakonskog propisa kojim će se bliže urediti pitanje neprihvatljivih oblika ponašanja učenika. Međutim, pravilnik kao opšti podzakonski akt, kojim je trebalo urediti pitanje neprihvatljivih oblika ponašanja, te pitanje vođenja evidencije o istom, nije donesen već su doneseni drugi Pravilnik i Uputstvo.

Iznesen je stav da je suštinska nezakonitost obrade ličnih podataka sadržana propisivanjem evidencijskih listova datih u prilogu Uputstva. Osim neprihvatljivih oblika ponašanja, kao faktori rizika u tačkama I do VII, navedene su poteškoće u učenju i ponašanju, procjena odnosa sa vršnjacima u školi, odnos učenika i nastavnika, odnos učenika i roditelja, odnos roditelja prema školi, sposobnost nošenja sa problemima i internalizirana ponašanja. Svaki od ovih faktora rizika, putem evidencijskih listova, podijeljen je kroz listu i dat je detaljan opis primijećenih ponašanja koja je potrebno evidentirati. Tačke I do VII evidencijskih listova sa faktorima rizika ne odnose se na neprihvatljivo ponašanje učenika, već se predviđa obrada ličnih podataka učenika i njihovih roditelja, koji se odnose na zdravstveno stanje učenika, mentalne sposobnosti u pogledu savladavanja nastavnog gradiva ili sposobnosti nošenja sa problemima, odnos vršnjaka, nastavnika i roditelja prema njima. Predviđeno je evidentiranje podataka koji otkrivaju njihovo zdravstveno stanje (nekontrolisane motoričke reakcije – tikovi, promjene u težini, separacijska anksioznost, poteškoće u kontroli mokrenja i pražnjenja crijeva, govorno jezičke poteškoće i dr.) Takođe, predviđeno je evidentiranje podataka o odnosu sa vršnjacima, nastavnicima i roditeljima, učenik je izložen nasilju od vršnjaka, učenik se žali na ponašanje vršnjaka, hladan odnos roditelja i učenika, učenik se žali na ponašanje roditelja i dr., te podaci koji se odnose na sposobnost nošenja sa problemima, učenik izbjegava tražiti pomoć odraslih, mišljenja je da ne može uticati na budućnost i da drugi određuju njegov život, loše reaguje kada pogriješi.

Iznesen je stav da za obradu navedenih podataka ne postoji pravni osnov u Zakonu o osnovnom obrazovanju i odgoju.

- ***Drugi pravni akti koji su dostavljeni na mišljenje:***

1. Nacrt Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Malte o uzajamnom priznavanju i zamjeni vozačkih dozvola - Ministarstvo komunikacija i transporta BiH;
2. Prijedlog Memoranduma o saradnji između Ministarstva sigurnosti BiH i Ministarstva unutrašnje sigurnosti SAD, Carinske i granične zaštite SAD o saradnji u vezi upotrebe putničkih informacija - Ministarstvo sigurnosti BiH.

3.9.2. Primjeri iz prakse za druga stručna mišljenja

- ***Korištenje fotografija objavljenih na društvenoj mreži Facebook u disciplinskom postupku***

Fizičko lice uputilo je zahtjev za mišljenje u kojem je navedeno da je za vrijeme korištenja godišnjeg odmora prisustvovao odbrani doktorske disertacije, o čemu je objavio nekoliko fotografija na kojima se nalazi zajedno sa članovima porodice, na društvenoj mreži Facebook. Radni kolega je objavljene fotografije iskopirao i priložio uz disciplinsku prijavu, tvrdeći da isti nije mogao koristiti taj dan godišnjeg odmora bez saglasnosti poslodavca.

Shodno principu pravičnosti i zakonitosti lični podaci se mogu obrađivati na osnovu saglasnosti ili ukoliko je ispunjen jedan od uslova za obradu ličnih podataka bez saglasnosti.

Kada su u pitanju lični podaci objavljeni na društvenoj mreži Facebook, bitno je istaknuti da se radi o vrsti internetskog servisa, koji služi za međusobno povezivanje lica, koji sa uslovima korištenja i

politikom privatnosti, upoznaje svakog korisnika i od čije slobodno izražene volje zavisi da li će prihvatiti ponuđene uslove i otvoriti profil na tom servisu. Prilikom objavljivanja svojih fotografija na Facebook servisu, korisnici imaju mogućnost da ograniče pravo pristupa fotografijama samo za svoje prijatelje, određenu grupu lica ili pak da to pravo imaju svi korisnici servisa.

Dakle, radilo se o fotografijama koje je nosilac podataka objavio na društvenoj mreži na koji način su te fotografije postale dostupne i njegovom kolegi. Stoga, obrada ličnih podataka koji su drugim licima učenjeni dostupnim od strane nosioca ličnih podataka, iako predstavlja zadiranje u njegovu privatnost, ista se vrši na osnovu volje nosioca ličnih podataka.

Na pitanje da li je korištenje ovako pribavljenih fotografija dozvoljeno u disciplinskom postupku, Agencija je odgovorila da to nije u njenoj nadležnosti.

- *Javno objavljivanje Odluke o davanju saglasnosti za angažman akademskog osoblja na drugoj visokoškolskoj ustanovi*

Fizičko lice uputilo je zahtjev za mišljenje u kojem je navedeno da je Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo propisano da se na internet stranici visokoškolske ustanove, objavljuje odluka kojom se članu akademskog osoblja daje saglasnost za angažman u drugoj visokoškolskoj ustanovi i to u svrhu kontrole i monitoringa zaposlenika.

Shodno principu pravičnosti i zakonitosti, Zakon o visokom obrazovanju je relevantni propis kojim su utvrđeni uslovi i način odobravanja angažmana na drugoj visokoškolskoj ustanovi. Jedan od uslova je objavljivanje Odluke o angažmanu na službenoj internet stranici visokoškolske ustanove/ organizacione jedinice i to najkasnije tri dana od dana njenog donošenja.

Visokoškolska ustanova dužna je poštovati princip koji obavezuje kontrolore da obrađuje lične podatke u mjeri i obimu koji je neophodan za ispunjenje određene svrhe. Znači, visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica dužna je voditi računa da se na službenoj Web stranici objave samo podaci o imenu i prezimenu člana akademskog osoblja, te naziv visokoškolskih ustanova, kao podaci koji su potrebni da bi se izvršila zakonom propisana obaveza.

Objavljivanje podataka o imenu i prezimenu članova akademskog osoblja, u kontekstu njihovog angažovanja na visokoškolskim ustanovama, doprinosi transparentnosti rada tih ustanova, te ne bi trebalo biti ograničeno zaštitom privatnosti istih.

- *Kontrola zdravstvenih kartona radnika od strane poslodavaca*

Fizičko lice uputilo je zahtjev za mišljenje u kojem je navedeno da poslodavac ima namjeru da svog radnika pošalje u kontrolu zdravstvenih kartona svih radnika koji su bili privremeno spriječeni za rad u protekloj godini dana. U kontrolu bi išao radnik, koji je po struci doktor medicine, sa namjerom da utvrdi da li je bilo zloupotrebe privremene spriječenosti za rad. Imajući u vidu ugovorni odnos, koji poslodavac ima sa zdravstvenom ustanovom smatrao je da bi isti bez problema mogao ostvariti uvid u zdravstvene kartone svih zaposlenih.

Prema principu pravičnosti i zakonitosti relevantni su pravi propisi iz oblasti zdravstva koji garantuju pacijentu pravo na povjerljivost informacija i privatnost, pravo na tajnost podataka, te lično dostojanstvo.

Shodno naprijed navedenom principu, nijedan zakon iz oblasti radnog prava ne daje ovlaštenje poslodavcu da vrši uvid u zdravstveni karton radnika, bez obzira na djelatnost koju obavlja, niti svrhu zbog koje bi vršio uvid. Pitanje privremene spriječenosti za rad regulisano je Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Pravilnikom o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad osiguranika, koji isključuje ovakve ili slične aktivnosti poslodavca.

- *Kliničko ispitivanje lijekova i zaštita podataka ispitanika/pacijenata*

Fizičko lice uputilo je zahtjev za mišljenje u kojem je navedeno da se od strane organizacije u kojoj je zaposleno provode klinička ispitivanja lijekova, za koja su dobijena odobrenja od lokalnih etičkih komiteta/ustanova u kojima se istraživanje provodi kao i od Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH, te je pitanje koje su obaveze organizatora istraživanja prema ispitanicima uključenim u istraživanje, te da li postoji obaveza prijavljivanja kliničkog ispitivanja Agenciji.

Članom 20. Zakona propisana je obrada ličnih podataka u naučno istraživačke svrhe:

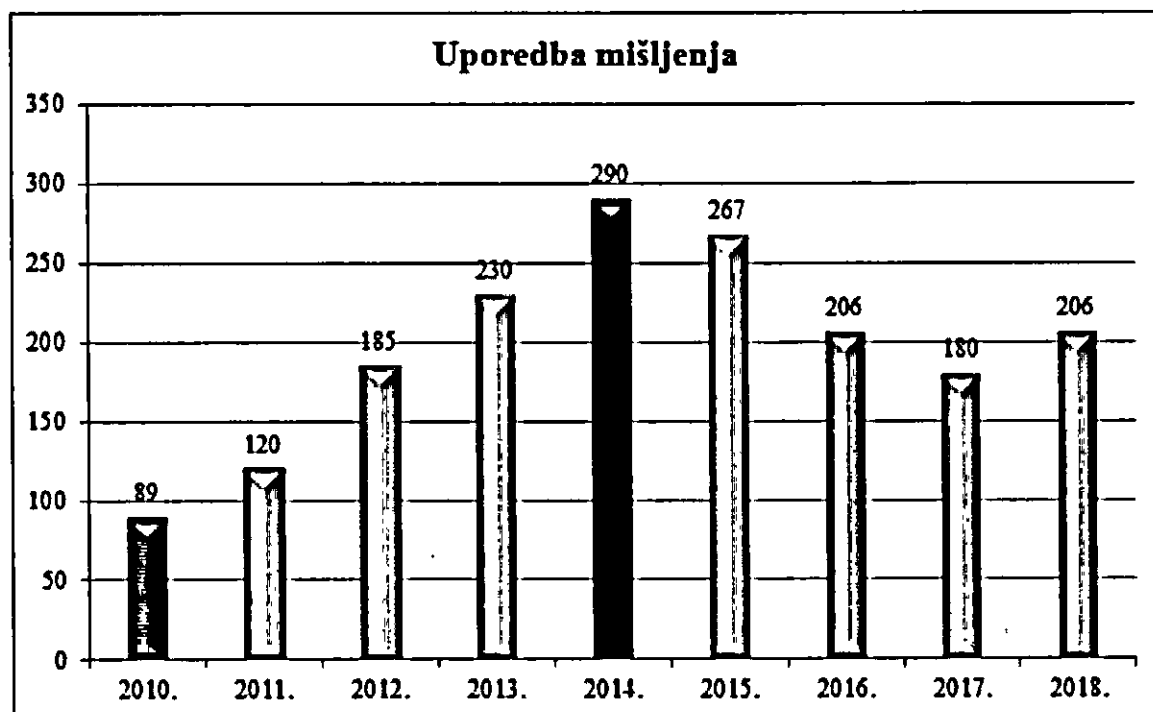
„Nakon isteka vremenskog perioda koji je neophodan za ispunjenje svrhe u koju su podaci prikupljeni, ti podaci mogu se obrađivati samo u statističke, istorijske i naučne svrhe. Podaci prikupljeni i pohranjeni u te svrhe neće se koristiti u druge svrhe.

Lični podaci mogu biti obrađivani za potrebe statistike, istorije i nauke bez saglasnosti nosioca podataka, a kada se završi obrada podataka u ove svrhe, podaci moraju biti učinjeni anonimnim. Kada se koriste lični podaci u ove svrhe, neophodno je da se poštuje pravo na zaštitu privatnosti i ličnog života nosioca podataka“.

Shodno citiranom članu, lični podaci učesnika u kliničkom ispitivanju mogu se obraditi u naučno istraživačke svrhe, ali tako prikupljeni podaci ne mogu se koristiti u bilo koju drugu svrhu, te nakon završene obrade moraju se anonimizirati. Dakle, obrada ličnih podataka u naučno istraživačke svrhe prestaje okončanjem istraživanja, a lični podaci koji su obrađeni u te svrhe ni u kojem slučaju ne mogu biti objavljeni u publikacijama nastalim na osnovu istraživanja.

3.9.3. Uporedni podaci mišljenja 2010 – 2018

MIŠLJENJA									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ukupno	89	120	185	230	290	267	206	180	206
Stručna mišljenja	89	117	181	215	282	259	192	139	169
Javnim organima	47	44	56	94	80	84	64	66	46
Pravnim licima	14	19	41	23	18	28	34	36	29
Fizičkim licima	28	51	84	98	184	147	94	78	94
Mišljenje na zakone	0	3	3	9	6	6	8	38	31
Mišljenje na podzakonske akte	0	0	0	5	1	0	4	2	3
Mišljenje na druge pravne akte	0	0	1	1	1	2	2	1	3

3.10. Glavni registar

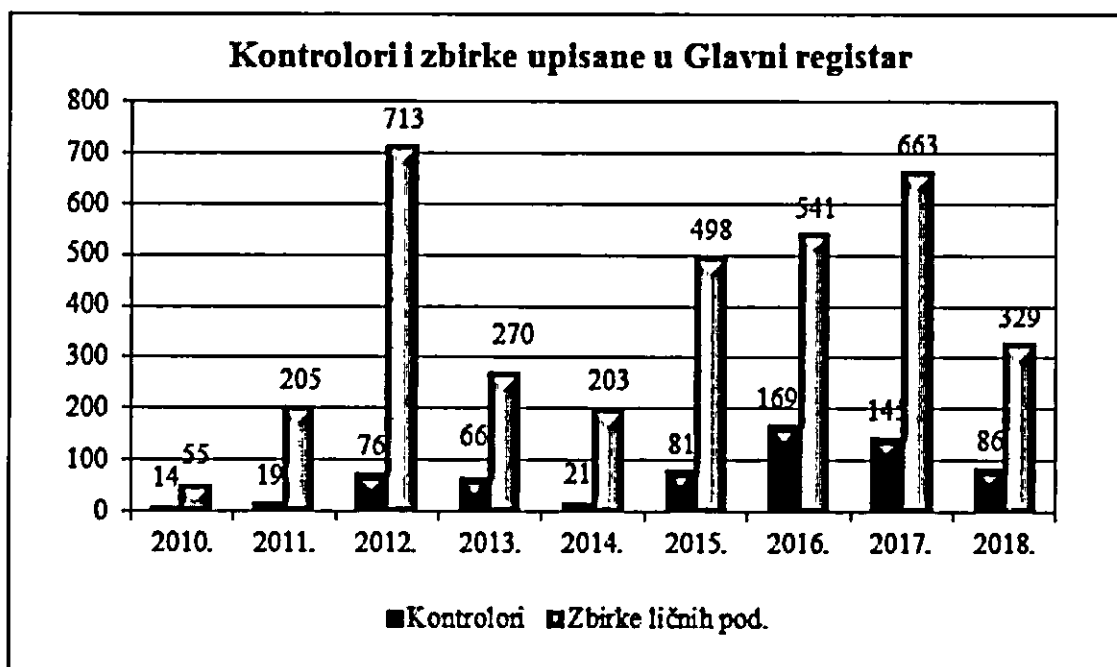
Glavni registar je elektronska evidencija osnovnih podataka o zbirkama ličnih podataka koje vode kontrolori, a ima za cilj da nosioce podataka informiše koje lične podatke kontrolori mogu prikupljati i na drugi način obrađivati. Ove informacije Agencija objedinjava i objavljuje, na koji način i nastaje Glavni registar. Glavni registar pruža Agenciji mogućnost sagledavanja i analize koje vrste podataka su sadržane u zbirkama ličnih podataka kontrolora u određenoj oblasti.

Registracija kontrolora je obaveza kontrolora da prije uspostavljanja zbirke ličnih podataka dostave Agenciji obavijest o namjeravanom uspostavljanju zbirke ličnih podataka sa informacijama o zbirci ličnih podataka propisanim članom 13. Zakona o zaštiti ličnih podataka. Način ispunjavanja ove obaveze propisan je Pravilnikom o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj: 52/09).

Tokom 2018. godine u Glavni registar registrovano je 86 kontrolora.

Broj registrovanih kontrolora u Glavni registar nije na zadovoljavajućem nivou, posebno kada su u pitanju javni organi. Broj pokrenutih postupaka registracije znatno je veći od broja registrovanih kontrolora. Agencija će u narednom periodu obustaviti postupke registracije kontrolora koji u ostavljenom roku ne poduzmu neophodne aktivnosti.

Kontrolori i zbirke upisane u Glavni registar										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Ukupno
Kontrolori	14	19	76	66	21	81	169	145	86	677
Zbirke ličnih pod.	55	205	713	270	203	498	541	663	329	3477

3.11. Informacioni sistem

Redovne aktivnosti potrebne za nesmetano funkcionisanje Informacionog sistema Agencije obuhvataju niz aktivnosti, i to: instaliranje, održavanje i nadogradnju softwera, kreiranje sigurnosnih kopija za internu bazu, Glavni registar i File server, utvrđivanje i otklanjanje nepravilnosti, dijagnostika kvarova i predlaganje servisa kompjutera i drugih uređaja, pripremu specifikacija za nabavku kompjutera i kompjuterske opreme, pomoć zaposlenima pri korištenju kompjutera, obrađivanje i vođenje evidencije o hardwareu i softwareu, tehničko održavanje Web stranice i dodavanje novih dokumenata na Web stranicu Agencije i druge aktivnosti.

Tokom 2018. godine, zbog hardverskog kvara, došlo je do prekida u funkcionisanju servera (kvar Switch Raid Controller-a). Na osnovu izvršene analize, uzimajući u obzir težinu kvara, starost serverskog sistema, mogućnost nabavke novih dijelova i slično, izvršena je nabavka četiri nova hard diska i uz angažovanje spoljnih saradnika, izvršeno je preinstaliranje cijelog serverskog sistema.

U 2018. godini Agencija je uselila u nove prostorije koje se nalaze u objektu u Dubrovačkoj ulici broj 6. u Sarajevu. Kako u novim prostorijama nije postojala odgovarajuća kompjuterska i telefonska instalacija izvršena je analiza, pripremljena specifikacija za nabavku opreme i radova, te obavljani svi potrebni radovi koji su obuhvatili: postavljanje kompjuterske i telefonske instalacije (položeno je oko 5000 metara kabla), postavljanje instalacije jake struje, izgradnju server sobe, instaliranje uređaja i opreme u server sobi, postavljanje dva klima uređaja, osiguranje konekcija do sistema „e-vlade“, IDDEEA-e, Ministarstva finansija i trezora, i slično.

3.12. Javnost rada i saradnja sa medijima

Zbog stalne potrebe promocije zaštite ličnih podataka i privatnosti u Bosni i Hercegovini, Agencija putem različitih aktivnosti kontinuirano jača svijest javnosti o značaju zaštite ličnih podataka i privatnosti.

U svrhu podizanja svijesti javnosti o pravu na zaštitu ličnih podataka i privatnosti Vijeće Evrope je 2006. godine, uz podršku Evropske komisije, proglasilo 28. januar evropskim Danom zaštite podataka, koji je u svijetu poznat i kao Dan privatnosti. Na ovaj dan ujedno se obilježava i godišnjica Konvencije (ETS 108) za zaštitu lica u pogledu automatizovane obrade ličnih podataka.

Agencija je devetu godinu zaredom obilježila 28. januar. Održana je Press konferencija u Parlamentarnoj skupštini BiH, kada je predstavljen rad Agencije u protekloj 2017. godini. Istog dana, u prostorijama Agencije organizovan je „Dan otvorenih vrata“ čija su ciljna grupa bili učenici osnovnih škola, roditelji i nastavnici.

- **Aktivnosti vezane za medije**

Agencija je u stalnom kontaktu sa medijima i javnošću i tokom 2018. godine nastavila je informisati javnost o poduzetim aktivnostima, aktuelnim predmetima i pitanjima, davanjem odgovora na česte upite medija, institucija i građanstva, putem saopćenja i izjava za medije, gostovanja u različitim medijima, te press konferencija. Provedeno je ukupno 53 aktivnosti, koje su se odnosile na davanje pisanih odgovora medijima, izjave za medije ili učešće u TV i radijskim emisijama. Agencija je

sačinila osam saopštenja za javnost. Pregledom sredstava javnog informiranja i Interneta pronađen je veći broj objavljenih članaka vezanih za aktivnosti Agencije i zaštitu ličnih podataka.

- ***Aktivnosti vezane za Web stranicu Agencije***

Tokom 2018. godine izmijenjen je izgled Web stranice Agencije, te je izvršeno dodavanje menija i podmenija za nove evropske propise iz zaštite ličnih podataka – Opšta uredba o zaštiti podataka (General Data Protection Regulation GDPR) i Direktiva 2016/680.

Na Web stranici, u 2018. godini, izvršeno je 135 objava. Ukupan broj objavljenih dokumenata znatno je veći jer se većina sadržaja objavljuje na tri službena jezika u BiH (BHS) i na engleskom jeziku. Ukupan broj dokumenta koji su dodani na Web stranicu iznosi 404.

Za praćenje posjeta Web stranici, a u skladu sa pravilima sistema “e-vlade”, koristi se program Google Analytics. Broj posjetilaca na Web stranici koji su aktivno pregledali sadržaje (pokrenuli bar jednu sesiju) u toku 2018. godine je 14.283 (u 2017. godini bilo je 11.594). Ukupan broj pregledanih stranica, uključujući i ponovljene preglede pojedinačnih stranica, iznosi 89.836 (u 2017. godini bilo je 73.930). Na osnovu navedenog može se vidjeti da se broj posjetilaca i ukupan broj pregledanih stranica povećao u odnosu na 2017. godinu.

- ***Help desk***

Osnovna svrha uspostavljanja HELP DESKA je da fizička lica i zainteresovani pravni subjekti mogu putem kontakt telefona postaviti konkretna pitanja iz oblasti zaštite ličnih podataka. Putem kontakt telefona zaprimljeno je 547 poziva od strane fizičkih i pravnih lica.

Iako je osnovna funkcija HELP DESKA da se građanima i pravnim licima na brz i jednostavan način pruži podrška, isti se u velikom broju koristi i od predstavnika javnih organa da bi riješili pojedinačne slučajeve koje imaju u radu. Javnim organima je na ovo redovno ukazivano, te su bili upućeni da se Agenciji obrate zahtjevom za davanje mišljenja.

- ***Edukacija o zaštiti ličnih podataka***

U oblasti zaštite ličnih podataka, u izvještajnom periodu održano je ukupno 13 predavanja i obuka na kojima su učestvovala 334 polaznika.

Agencija je organizovala edukativna predavanja o novim evropskim propisima iz oblasti zaštite ličnih podataka, privrednim subjektima na nivou BiH i na entitetskom nivou, što je posebno opisano u dijelu Izvještaja Saradnja sa kontrolorima 3.14.

U saradnji sa nadležnim entitetskim organima, održane su četiri obuke za zaposlene u jedinicama lokalne samouprave. Obuke su održane u Sarajevu, Mostaru, Bijeljini i Trebinju.

3.13. Međunarodna saradnja

Po prirodi posla Agencija je upućena na međunarodnu saradnju. Jedna od obaveza Agencije odnosi se na učešće na različitim radionicama, obukama, seminarima, naročito međunarodnim konferencijama i radnim grupama kao aktivni član ili posmatrač. Shodno mogućnostima, Agencija nastoji redovno i aktivno učestvovati na međunarodnom planu i na taj način doprinosti kontinuiranom razvoju rada, pronalaženju boljih rješenja, usklađivanju zakonodavstva BiH u oblasti

zaštite ličnih podataka sa evropskim i svjetskim normama i standardima, te ispunjavati preuzete međunarodne obaveze.

BiH je punopravna članica Savjetodavnog odbora Konvencije za zaštitu pojedinaca u pogledu automatske obrade ličnih podataka pri Vijeću Evrope, Međunarodne konferencije povjerenika za zaštitu podataka i privatnosti, Konferencije evropskih organa za zaštitu podataka (Proljetna konferencija), kao i međunarodnog foruma saradnje CEEDPA - Konferencije organa za zaštitu ličnih podataka zemalja Centralne i Istočne Evrope. Pomenuta punopravna članstva, kao i članstva u pojedinim radnim grupama, između ostalog, nameću aktivno učešće Agencije i ispunjavanje različitih obaveza.

U izvještajnom periodu predstavnici Agencije učestvovali su u sljedećim događajima na međunarodnom planu:

1. Konferenciji evropskih organa za zaštitu podataka (Proljetna konferencija), održanoj u Tirani pod nazivom „Zaštita podataka – zajedno je bolje“, u organizaciji Povjerenika za informacije i zaštitu podataka Albanije;
2. Konferenciji organa za zaštitu podataka Centralne i Istočne Evrope održanoj u Kijevu (Ukrajina), sa glavnom temom „Opšta uredba o zaštiti podataka, od prvih izazova do prvih iskustava praktične primjene“, u organizaciji Sekretarijata Povjerenika za ljudska prava ukrajinskog Parlamenta;
3. Međunarodnoj konferenciji povjerenika za zaštitu podataka i privatnosti pod nazivom „Rasprava o etici: Dostojanstvo i poštovanje u životu kojim upravljaju podaci“ održanoj u Briselu. S obzirom da je Konferencija organizovana od strane Evropskog povjerenika za zaštitu podataka i bugarske Komisije za zaštitu ličnih podataka, predstavnik Agencije učestvovao je na paralelnoj sesiji održanoj u Briselu;
4. 36. Plenarnoj sjednici Savjetodavnog odbora Konvencije o zaštiti pojedinca u pogledu automatske obrade ličnih podataka održanoj u Strazburu;
5. Međunarodnoj konferenciji „Zaštita podataka“ održanoj u Moskvi, u organizaciji Ministarstva za telekomunikacije i masovne komunikacije Ruske Federacije;
6. Međunarodnoj konferenciji na temu Opšte Uredbe za zaštitu podataka EU održane u Beogradu, u organizaciji Povjerenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti Republike Srbije;
7. Drugom sastanku „Inicijativa 20i7“ održanom u Ohridu, u organizaciji Direkcije za zaštitu ličnih podataka Republike Makedonije;
8. Radionici upravljanja slučajem održanoj u Budimpešti, u organizaciji mađarskog Nacionalnog organa za zaštitu podataka i slobodu informacija;
9. Međunarodnoj konferenciji o zaštiti podataka pod nazivom „Zaštita podataka 2018 – Podaci i demokratija – Digitalni izazovi za gradove“ održanoj u Beču, u organizaciji Grada Beča i Eurocomm - PR holding Grada Beča;
10. Konferenciji „Sarajevo i Beč – inovativno u budućnost“ održanoj u Sarajevu, u sklopu Dana Beča u organizaciji Grada Beča i predstavništva Eurocomm - PR Sarajevo. Tema manifestacije „Dani Beča“ bila je „Smart City“. Dva grada otvorila su dijalog na temu strategije pametnog planiranja grada odnosno smjernica za povećanje kvalitete života građana uz najbolja tehnološka rješenja;
11. Seminaru na temu „Djeca i mobilna tehnologija“ i „Žene i mobilne usluge: prevazilaženje spolne nejednakosti“, održanom u Sarajevu, u organizaciji Regulatorne agencije za komunikacije, UNICEF- a i međunarodnog Udruženja mobilnih operatera.

Iz finansijskih razloga, kao i zbog nedovoljnog broja zaposlenih, Agencija nije bila u mogućnosti učestvovati na više značajnih međunarodnih dešavanja u polju zaštite podataka i privatnosti, kao što su:

- Konferencija - Implementacija jedinstvene zaštite patenata i jedinstvenog patentnog suda: Trenutna situacija i budući izazovi, održana u Briselu;
- Konferencija - Prelazak u digitalizovanu budućnost: Integracija e-zdravstva u sisteme javnog zdravstva, održana u Briselu;
- Konferencija - Poboljšanje zaštite potrošača u EU: Očuvanje prava potrošača u digitalnom društvu, održana u Briselu;
- Konferencija - Ažuriranje evropske strategije visokog performansnog računarstva: Razvoj Superkompjutera i kvantnih kompjutera u EU, održana u Briselu;
- Konferencija - Poboljšanje zaštite podataka u Evropi: U susret sigurnijoj digitalnoj budućnosti, održana u Briselu.
- Konferencija - Prikaz razmjene javnih politika - Pokretanje efikasnosti u javnom sektoru Velike Britanije, održana u Londonu;
- Konferencija - Nova era za zaštitu podataka: Implementacija evropske reforme za zaštitu podataka, održana u Briselu;
- Konferencija kompjuteri, privatnost i zaštita podataka – Internet organi, održana u Briselu;
- Međunarodni seminar o zaštiti podataka: Izazovi nakon krajnjeg roka za GDPR, koji je održan u Beču.

• *Saradnja sa TAIEX-om*

Agencija je, u saradnji sa TAIEX programom pomoći Evropske komisije, organizovala ekspertnu misiju 9.-13.10.2017. u prostorijama Agencije u Sarajevu s ciljem usklađivanja Zakona o zaštiti ličnih podataka sa Opštom uredbom o zaštiti podataka. Misiju su vodili eksperti iz EU, Zamjenik saksonskog Povjerenika za zaštitu podataka iz SR Njemačke i Načelnica službe za međunarodnu saradnju, EU i pravne poslove iz Agencije za zaštitu osobnih podataka R. Hrvatske. Zbog zahtjevnosti postupka usklađivanja zakonodavstva, Agencija je planirala nastavak saradnje sa ekspertima iz EU nakon održane Ekspertne misije u Agenciji u 2017. godini i to u vidu studijske posjete nekom od nezavisnih nadzornih organa članica EU. Međutim, studijsku posjetu nije bilo moguće realizovati u 2018. godini usljed velikih obaveza nadzornih organa proizašlih iz početka primjene novog evropskog zakonodavstva. Ista je dogovorena za mart 2019. godine u Budimpešti, odnosno da domaćin studijske posjete bude mađarski Nacionalni organ za zaštitu podataka i slobodu pristupa informacijama.

Agencija je pokrenula proces pripreme aplikacije za TAIEX studijsku posjetu Agenciji za zaštitu osobnih podataka R. Hrvatske. Studijska posjeta je zahtijevana u svrhu prenošenja iskustava i preporuka Agencije za zaštitu osobnih podataka R. Hrvatske vezano za provedbu Opšte uredbe za zaštitu podataka i Policijske direktive s posebnim naglaskom na sljedeće teme: službenik za zaštitu ličnih podataka, saglasnost za obradu ličnih podataka, te procjena efekta za zaštitu ličnih podataka i prethodno savjetovanje.

• *Upitnik Evropske komisije*

Direkcija za evropske integracije Vijeća ministara BiH u toku izvještajnog perioda dostavila je Agenciji, kao i drugim institucijama u BiH, dodatna pitanja Evropske komisije, koja su uručena Bosni i Hercegovini, a u svrhu kompletiranja Mišljenja Evropske komisije o zahtjevu za članstvo BiH u Evropskoj uniji. Uz dodatna pitanja dostavljene su Smjernice za izradu odgovora, kao i

uputstva za rad radnih grupa za evropske integracije. Uvidom u dostavljene materijale, utvrđeno je da je samo jedno pitanje u nadležnosti odgovaranja Agencije. Sačinjen je odgovor na pitanje, te je izvršen unos odgovora u Informacioni sistem za podršku procesu evropskih integracija u BiH (ISEI). Direkcija za evropske integracije VM BiH dostavila je prevode odgovora na dodatna pitanja na engleski jezik, unesena u ISEI sistem. Od institucija se tražila redaktura odgovora, te dostava eventualnih komentara i sugestija. Agencija nije imala dodatnih komentara i sugestija, te je obavljeno revidiranje teksta odgovora na dodatna pitanja i davanje saglasnosti o tačnosti prevoda.

- *Saradnja sa Vijećem Evrope*

Jedinica za zaštitu podataka Vijeća Evrope dostavila je Agenciji dopis o mogućoj saradnji u Bosni i Hercegovini, odnosno pomoći koju nude, povodom obavijesti Vijeća Evrope o pripremama izrade Akcionog plana 2018-2020 za Projekat saradnje u BiH, te aktivnostima koje će biti obuhvaćene Akcionim planom koji sadrži komponentu zaštite podataka. Akcioni plan, u ovom smislu, odnosi se na podršku BiH i Agenciji u usklađivanju Zakona o zaštiti ličnih podataka sa modernizovanom Konvencijom 108 u aktivnostima prema kontrolorima podataka u ispunjavanju zahtjeva Konvencije 108+, kao i pomoć u podizanju svijesti o zaštiti podataka i privatnosti.

Jedinica za zaštitu podataka Vijeća Evrope dostavila je Agenciji kompilaciju pregleda aktivnosti po zemljama članicama povodom obilježavanja evropskog Dana zaštite podataka u 2017. godini, gdje su uvrštene i objavljene provedene aktivnosti u BiH.

- *Saradnja sa Eurojust-om*

U ranijim izvještajima o zaštiti ličnih podataka iznosili smo značaj zaštite ličnih podataka za saradnju sa Eurojust-om, kao i o svim problemima s kojima se Agencija susretala kada je pokušala unaprijediti zaštitu ličnih podataka u Tužilaštvu BiH. Početkom ovog izvještajnog perioda ponovo su aktuelizovane aktivnosti na saradnji sa Eurojust-om uz podršku i na inicijativu Projekta IPA 2017. godine. Inicijativa menadžera ovog Projekta usmjerila se na tri institucije ključne za početak predpregovaračke faze sa Eurojust-om i to na: Ministarstvo pravde BiH, Tužilaštvo BiH i Agenciju. Prva zahtijevana aktivnost rezultirala je Odlukom Vijeća ministara BiH kojom je formirana Ekspertna grupa za pripremu rada u fazi predpregovaranja Sporazuma o saradnji između Eurojust-a i BiH. U Ekspertnu grupu imenovani su predstavnici Ministarstva pravde BiH, Tužilaštva BiH i Agencije. Osim zadataka koji su stavljeni u nadležnost Ekspertnoj grupi, vrlo je važno istaknuti da se u okviru ovih aktivnosti treba postići i odgovarajući stepen saradnje ključnih institucija u BiH, što bi rezultiralo napretkom u oblasti zaštite ličnih podataka općenito, a posebno u Tužilaštvu BiH. Naime, procjena stanja u oblasti zaštite ličnih podataka ključni je preduslov da Eurojust donese odluku o početku pregovora sa Bosnom i Hercegovinom za zaključivanje operativnog Sporazuma. Dakle, stanje zaštite ličnih podataka, prije svega u pogledu usklađenosti domaćeg zakonodavstva sa evropskim, kapaciteti Agencije i njena efikasnost, kao i određeni stepen zaštite ličnih podataka u Tužilaštvu BiH. S tim u vezi, Tužilaštvo BiH imenovalo je jednog predstavnika za saradnju sa Agencijom. Održan je jedan sastanak između predstavnika Tužilaštva BiH i predstavnika Agencije, te sastanak sa Glavnom tužiteljicom Tužilaštva BiH. Ovo je važan korak za zaštitu ličnih podataka u Tužilaštvu BiH, uz napomenu da se u budućnosti očekuje bolja saradnja Tužilaštva BiH sa Agencijom.

Nakon potpisivanja operativnog Sporazuma sa Eurojust-om, Tužilaštvo BiH će imati direktnu komunikaciju sa Eurojust-om u vezi razmjene ličnih podataka, zato je od posebne važnosti postizanje većeg nivoa zaštite ličnih podataka u istom da bi uopšte došlo do potpisivanja predmetnog Sporazuma.

3.14. Saradnja sa kontrolorima

U izvještajnom periodu Agencija je provodila i saradnju sa kontrolorima, između ostalog, učešćem na konferencijama koje su imale za predmet unaprjeđenje i zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, te jačanje svijesti javnosti o značaju zaštite ličnih podataka.

Predstavnici Agencije uzeli su učešće na šest konferencija, seminara, radionica i drugih događaja koje su organizovali kontrolori.

Drugi vid saradnje sa kontrolorima ostvaren je kroz održavanje zajedničkih sastanaka u cilju razjašnjenja pojedinih pitanja zaštite ličnih podataka. U izvještajnom periodu održano je 8 sastanka. Takođe, zaposleni u Agenciji bili su učesnici na 47 obuka, od toga na 30 obuka koje je organizovala Agencija za državnu službu BiH i 17 obuka koje su organizovali drugi subjekti.

• Obuke za nosioce pravosudnih funkcija

U okviru Projekta IPA 2017 predstavnici Agencije, zajedno sa evropskim ekspertima, učestvovali su na Seminarima o zaštiti ličnih podataka, te održali prezentacije koje su obuhvatile domaće i međunarodno zakonodavstvo sa primjerima iz prakse u Bosni i Hercegovini.

Seminari su održani u Tarčinu, Ilidži, Tesliću i na Jahorini. Ciljna grupa su bili službenici i nosioci pravosudnih funkcija iz tužilaštava i sudova na svim nivoima u Bosni i Hercegovini. Cilj ovih Seminara bio je podizanje nivoa znanja o standardima zaštite ličnih podataka, kao i novom Zakonu o zaštiti ličnih podataka u pravosudnim institucijama, prvenstveno tužilaštvima. Ishod ovih aktivnosti treba biti uzet u obzir prilikom procjene ispunjavanja standarada o zaštiti ličnih podataka potrebnih za ulazak u pregovore za Sporazum o saradnji sa Eurojust-om.

Iako su rukovodioci pravosudnih institucija bili upoznati sa značajem ovih seminara, putem entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca, broj polaznika, struktura kao i zainteresovanost prisutnih polaznika nije bila na zadovoljavajućem nivou. Naime, broj polaznika je bio nizak, ukupno su učestvovala 53 polaznika, a od toga samo 17 tužioca. Ostalo su bili službenici i sekretari tužilaštava.

• Obuke za privrednike

Kao što je već naglašeno, Opšta uredba o zaštiti podataka (GDPR) počela se primjenjivati u zemljama članicama EU, počev od 25.5.2018. Prema članu 3. GDPR-a proizlazi da će se ista primjenjivati na obradu ličnih podataka u okviru aktivnosti poslovnih subjekata sa sjedištem u EU, nezavisno od toga da li se obrada ličnih podataka vrši u EU ili ne. Znači ukoliko firma sa sjedištem u EU ima poslovne ogranke i u Bosni i Hercegovini ili na bilo koji način pruža usluge građanima u BiH, onda će se ovi propisi primjenjivati i na njene građane.

S druge strane, prema istom članu GDPR-a (stav 2), kompanije iz BiH koje posluju na prostoru EU ili nude robe ili usluge građanima EU, dužne su primjenjivati GDPR.

Dakle, i u uslovima kada domaće zakonodavstvo nije usklađeno sa evropskim, propisi iz zaštite ličnih podataka, pod određenim uslovima, primjenjuju se kako na građane BiH koji imaju državljanstvo EU, tako i na domaće firme ukoliko posluju sa EU.

Cijeneći značaj Uredbe, Agencija je održala obuke pod nazivom „Uticaj GDPR-a na domaće privredne subjekte“ za privredne subjekte, posredstvom i uz podršku Privredne komore BiH i entitetskih privrednih komora. Održane su tri obuke, dvije u Sarajevu i jedna u Banja Luci. Privrednici su pokazali značajan interes za ove obuke i odaziv je bio na zadovoljavajućem nivou.

Osim navedenog, na istu temu, održane su još dvije obuke uz podršku Američke privredne komore (AMCham) i Centra za poslovnu bezbjednost Banja Luka, u Sarajevu i Banja Luci.

U saradnji sa Udruženjem banaka u BiH održana je Obuka za zainteresovana pravna lica i bankarski sektor na temu zaštite ličnih podataka sa osvrtom na GDPR, u Sarajevu.

• **Realizacija Projekta „Ne ostavljajte svoje tragove na Internetu“**

Realizacija Projekta edukacije djece u osnovnim školama u Bosni i Hercegovini „Ne ostavljajte svoje tragove na Internetu“ tekla je u skladu sa planiranim nastavkom aktivnosti Agencije na jačanju svijesti o zaštiti ličnih podataka i privatnosti. Djeca su najosjetljivija i najrizičnija kategorija stanovništva, zbog čega je Agencija i prepoznala potrebu angažovanja na edukaciji djece o metodama zaštite ličnih podataka i privatnosti na Internetu. Projekat na jednostavan način pojašnjava načine zaštite djece na Internetu pri korištenju modernih tehnologija.

Za razliku od ostalih evropskih zemalja, u BiH se ovom pitanju posvećuje mnogo manje pažnje, pa je zbog toga jačanje svijesti mladih i djece o važnosti zaštite ličnih podataka i privatnosti u digitalnom svijetu, sa posebnim osvrtom na odgovornost korisnika društvenih mreža, bilo izuzetno značajno. Cilj Projekta bio je da se djeca upoznaju sa načinom ostvarivanja i zaštitom njihovih prava i interesa na Internetu, jačanje nivoa svijesti o važnosti zaštite ličnih podataka i privatnosti u digitalnom svijetu, te doprinos većoj sigurnosti djece na Internetu.

Analizom Nastavnog plana i programa u devetogodišnjim osnovnim školama u Bosni i Hercegovini, ustanovljeno je da predmet Informatika učenici prvi put pohađaju u VI razredu osnovne škole. Iz tog razloga, Projekat predstavlja održavanje predavanja (PPT prezentacija) i diskusija s učenicima o zaštiti ličnih podataka na Internetu za odjeljenja VI razreda određenih osnovnih škola, u sklopu jednog ili dva časa Informatike. Uspostavljeni su kontakti sa relevantnim institucijama nadležnim za koordinaciju, Ministarstvom obrazovanja i nauke FBiH i Ministarstvom prosvjete i kulture RS, u cilju dobivanja saglasnosti za realizaciju Projekta u osnovnim školama. Početkom 2018. godine započela je realizacija Projekta u RS, a nastavljena u FBiH. U 2018. godini Projekat je realizovan u devet gradova kada je posjećeno 15 osnovnih škola. Predavanja su odslušala 532 učenika. Izvršena je statistička analiza rezultata Ankete, kojom su obuhvaćeni i rezultati iz prethodne godine.

U nastavku su statistički rezultati 1.451 validne Ankete za učenike:

- Preko 90% ispitanih učenika ima neki vid digitalnog uređaja i Internet na njima;
- Preko 80% ispitanih učenika krše pravila dobne granice za kreiranje profila na Facebooku i Instagramu (od 2017. godine donja granica je 13 godina);
- Više od petine ispitanih učenika provodi više od dva sata dnevno na Internetu;
- Učenici nemaju predstavu o tome da se njihovi podaci prikupljaju i da su izloženi zloupotrebi kroz raznorazne kvizove koje igraju, ankete, testove i sl.;
- Anketa pokazuje da bi se svako sedmo dijete našlo sa nepoznatim licem bez pratnje odraslih ili prijatelja;

- Mali procenat učenika od 15,8% predstavljaju kritični dio ispitanika koji ne govore ili nikada ne bi ni rekli roditeljima koje Web stranice posjećuju;
- Veoma mali procenat učenika (4,6%) koristi Internet za školsku nastavu, dok 76,7% učenika koristi Internet malo ili nimalo za školsku nastavu. Prema odgovorima iz Anketa, korištenje Interneta u školsku svrhu uglavnom se odnosi na razmjenu informacija, pisanje lektire, pretragu potrebnih informacija, zanimljivosti, te pretraživanja prema uputama nastavnika.

Iz rezultata Ankete, koja je zbog organizacije, učenicima dijeljena nakon predavanja, vidljivo je da većina učenika odmah primjenjuje usvojeno znanje i u Anketi. Bitno je napomenuti da bi rezultati Ankete bili drugačiji da se Anketa dijelila prije samog predavanja.

Prema Programu rada Agencije za 2019. godinu, predviđen je nastavak Projekta. Presentacija će se modificirati, odnosno ažurirati sa novim informacijama, alatima i primjerima tehničke pomoći, jer digitalna tehnologija napreduje i razvija se svakodnevno, te uspostaviti kontakt sa relevantnim nadležnim institucijama radi dobivanja saglasnosti za realizaciju i u preostala četiri Kantona u FBiH koja nisu bila obuhvaćena Projektom.

3.15. Normativni dio i administracija

U normativnom dijelu Agencija je u 2018. godini sačinila dva pravilnika, 34 odluke i 73 rješenja.

U izvještajnom periodu u oblasti administrativnih poslova urađeno je sljedeće:

- primljeno je i formirano 1.397 novih predmeta;
- protokolirano je 21.350 akata;
- unutar Agencije, po sektorima i odsjecima, zaduženo je 4.246 akata;
- primljeno je i protokolirano 236 računa;
- primljeno je i protokolirano 104 službenih glasnika, 27 stručnih časopisa;
- putem kurira, PTT-a i E-maila iz Agencije je otpremljeno 2.249 akata;
- arhivirano je 1.622 predmeta, u upisnik UP 1 upisano je 27.350 predmeta, dok u upisnik UP 2 nije bilo upisanih predmeta.

U izvještajnom periodu doneseni su sljedeći dokumenti:

- Program rada Agencije za 2019. godinu;
- Godišnji izvještaj o podnesenim zahtjevima za slobodan pristup informacijama instituciji Ombudsmana za ljudska prava BiH;
- Godišnji izvještaj Ministarstvu pravde BiH o rješavanju upravnih stvari u upravnim postupcima;
- Izvještaj o provođenju Plana borbe protiv korupcije Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije;
- Plan javnih nabavki za 2018. godinu, Izmjene i dopune;
- Podaci za Centralnu harmonizacijsku jedinicu, u vezi kontrole finansijskog upravljanja;
- Ocjenjivanje državnih službenika u Agenciji za 2017. godinu;
- Informacija o provođenju aktivnosti iz Akcionog plana za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2015-2019.

Agencija je u izvještajnom periodu zaprimila dva zahtjeva za slobodan pristup informacijama, po kojima je, u zakonski propisanim rokovima, donijela rješenja i odobrila pristup traženim informacijama.

3.16. Budžet – javne nabavke

U skladu sa Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2018. godinu odobrena su sredstva iz Budžeta institucija BiH za potrebe rada Agencije za 2018. godinu u visini od **1.365.000 KM**. Ukupno odobrena sredstva odnosila su se na tekuće izdatke u iznosu od **1.308.000 KM** i kapitalne izdatke u iznosu od **57.000 KM**, od čega iz Budžeta **48.000 KM**, a iz prihoda ostvarenih prodajom stalnih sredstava u iznosu od **9.000 KM**. Prodajom službenog motornog vozila Agencije putem javnog nadmetanja – licitacije, ostvareni su prihodi u visini od **11.121,31 KM**, što znači viši nego što su planirani, što je uticalo na povećanje budžeta Agencije u visini od **2.000 KM**.

U tri navrata ukazala se potreba za prestrukturiranjem rashoda budžeta, te za izmjenom namjenske strukture kapitalnih izdataka koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH.

U okviru kapitalnih izdataka usklađivanje se odnosi na nabavku četiri hard diska, instaliranje i puštanje u funkciju servera, te za nabavku opreme završnog opremanja prostora u koji se Agencija preselila.

U okviru tekućih izdataka usklađivanje se odnosi na osiguranje novog vozila Agencije, uslijed činjenice da smo prodajom postojećeg motornog vozila Agencije ostvarili manji iznos od planiranog po osnovu povrata dijela uplaćenih sredstava po osnovu prekida kasko osiguranja.

Ukupan budžet Agencije u 2018. godini, nakon usklađivanja, iznosi **1.367.000 KM**. Sredstva su raspoređena na tekuće izdatke **1.303.000 KM**, te na kapitalne izdatke u iznosu od **64.000 KM**, od čega iz budžeta **53.000 KM**, a iz prihoda ostvarenih prodajom stalnih sredstava u iznosu od **11.000KM**.

Prema podacima na dan sačinjavanja Izvještaja, stanje izvršenja Budžeta od 01.01.2018 – 31.12.2018. iznosi 1.194.530 KM i prikazano je u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Vrsta rashoda	Ekonom. kod	Odobreno za izvještajni period januar - decembar	Utrošeno za izvještajni period januar - decembar	Razlika - raspolož. sredstva	Procenat izvršenja %
1	2	3	4	5	4-5	5/4
	TEKUĆI IZDACI		1.303.000	1.131.847	171.154	86,90
1	bruto plate i naknade	6111	952.000	896.284	55.716	94,10
2	naknade troškova zaposlenih	6112	95.500	85.018	10.482	89,00
3	putni troškovi	6131	28.000	20.659	7.341	73,80
4	izdaci telefonskih i poštanskih usluga	6132	24.000	18.501	5.499	77,10
5	izdaci za energiju i komunalne usluge	6133	0	0	0	0
6	nabavke materijala	6134	28.000	15.967	12.033	57,00
7	izdaci za usluge prevoza i goriva	6135	16.000	13.697	2.303	85,60
8	unajmljivanje imovine i opreme	6136	81.900	19.284	62.616	23,50
9	izdaci za tekuće održavanje	6137	45.600	39.901	5.699	87,50
10	izdaci za osiguranje i bankarske usluge	6138	5.500	5.102	398	92,80
11	ugovorene usluge	6139	26.500	17.434	9.066	65,80
	II KAPITALNI IZDACI	8213	64.000	62.000	1.317	97,90
1	nabavka opreme	821300	64.000	62.683	1.317	97,90
	UKUPNO		1.367.000	1.194.530	172.471	87,40

Procenat izvršenja budžeta za period 01.01.2018 – 31.12.2018. godine iznosi 87,40%.

• **Aktivnosti vezane za budžet:**

- U skladu sa Instrukcijom Ministarstva finansija i trezora BiH dostavljen je Operativni plan za izvršenje budžeta Agencije za 2018. godinu, po osnovu Odluke o privremenom finansiranju institucija BiH za period januar-mart 2018. godine;
- U skladu sa Obavještenjem - Instrukcijom, Ministarstvu finansija i trezora BiH dostavljen je godišnji Operativni plan dinamike rashoda za 2018. godinu sa Obrazloženjem, kao i namjenska struktura kapitalnih izdataka za nabavku stalnih sredstava za 2018. godinu, za koju smo dobili saglasnost Ministarstva finansija i trezora BiH;
- U skladu sa Instrukcijom, Ministarstvu finansija i trezora BiH dostavljen je Izvještaj o izvršenju Budžeta budžetskih korisnika za period 1.1.-31.12.2017;
- U skladu sa Instrukcijom, Agenciji za statistiku BiH dostavljen je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu;
- Na osnovu Instrukcije za pripremu zahtjeva za dodjelu sredstava iz Budžeta za 2019. godinu, Ministarstvu finansija i trezora BiH dostavljen je zahtjev za dodjelu sredstava iz Budžeta za 2019. godinu u pisanoj i elektronskoj formi;
- U skladu sa Instrukcijom za sačinjavanje tromjesečnog Izvještaja za izvršenje budžeta budžetskih korisnika za period 1.1.-31.03.2018. Ministarstvu finansija i trezora BiH dostavljen je Izvještaj o izvršenju budžeta Agencije;
- U skladu sa Obavjesti Ministarstvu finansija i trezora BiH dostavljen je Izvještaj o broju zaposlenih i dinamici broja zaposlenih u Agenciji za period 1.1.-31.03.2018. u pisanoj i elektronskoj formi;
- U skladu sa Instrukcijom za budžetske korisnike broj 1, Ministarstvu finansija i trezora BiH dostavljen je Dokument okvirnog budžeta (DOB) Agencije za period 2019 - 2021 po programima, u pisanoj formi i putem BPMIS - Informacionog sistema za planiranje i upravljanje budžetom;
- U skladu sa Instrukcijom, a u cilju formiranja baze podataka Informacionog sistema planiranja i upravljanja budžetom (BPMIS) Ministarstvu finansija i trezora BiH sačinjeno je i dostavljeno Izvršenje budžeta po programima za 2017. godinu i Odobreni budžet po programima za 2018. godinu, te unos broja zaposlenih i mjera učinka.

• **Aktivnosti vezane za javne nabavke**

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i raspoloživim stanjem Budžeta, sačinjen je Plan javnih nabavki za 2018. godinu. Formirana je Komisija za javne nabavke koja je provodila postupke javnih nabavki u Agenciji.

Tokom 2018. godine pokrenuti su i provedeni sljedeći postupci javnih nabavki:

1. Konkurentski postupci

a) Nabavka roba putem konkurentskog postupka iznosila je	58.208,50 KM
b) Nabavka usluga putem konkurentskog postupka iznosila je	20.000,00 KM
Ukupne nabavke putem konkurentskog postupka	78.208,50 KM

2. Direktni postupci

a) Nabavka roba putem direktnog postupka iznosila je	27.585,97 KM
b) Nabavka usluga putem direktnog postupka iznosila je	67.225,98 KM
Ukupne nabavke putem direktnog postupka	94.811,95 KM

UKUPNO NABAVKE

173.020,45 KM

O svim nabavkama donesena je Odluka o nabavci i dostavljani izvještaji (u programu e-nabavke) prema Agenciji za javne nabavke BiH.

- ***Aktivnosti vezane za popis imovine i obaveza***

U skladu sa Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike Budžeta institucija BiH, provedene su aktivnosti redovnog popisa imovine i obaveza Agencije. Nakon fizičkog popisa stalnih sredstava izvršeno je njihovo poređenje sa knjigovodstvenim stanjem, te obračun amortizacije u skladu sa Odlukom o izmjeni i dopuni odluke o visini godišnjih stopa otpisa stalne imovine budžetskih korisnika. Izvršeno je knjiženje rashoda osnovnih sredstava. Sačinjen je Izvještaj o popisu obaveza i potraživanja Agencije na dan 31.12.2017.

U skladu sa Instrukcijom za sačinjavanje Godišnjeg izvještaja o izvršenju Budžeta budžetskih korisnika za period od 01.01. - 31.12.2017., za Ministarstvo finansija i trezora BiH sačinjen je i dostavljen Izvještaj o popisu novčanih sredstava u blagajni Agencije na dan 31.12.2017.

Izvršeno je usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem kod osnovnih sredstava kroz popunjavanje tabela i importovanje u Glavnu knjigu Agencije.

Donesena je Odluka o usvajanju Izvještaja o popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2017, te Odluka o otpisu (rashodovanju) stalnih sredstava, i na kraju, sačinjen je Zapisnik o izmještanju rashodovanih sredstava Agencije.

- ***Izvještaj revizije***

Kancelarija za reviziju institucija BiH, u skladu sa Zakonom o reviziji institucija BiH izvršila je redovnu kontrolu finansijskog poslovanja za 2017. godinu i usaglašenosti poslovanja sa odgovarajućim zakonima i propisima relevantnim za finansijski izvještaj.

Prema mišljenju Revizora, finansijski izvještaji Agencije, u svim materijalnim aspektima prikazuju fer i istinito stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na dan 31.12.2017, kao i izvršenje budžeta u skladu sa okvirima finansijskog izvještavanja. Aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Agencije za 2017. godinu u skladu su sa svim materijalnim aspektima, zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Preporuke :

1. Prva preporuka revizije odnosi se na upućivanje urgencije Vijeću ministara BiH na poduzimanju aktivnosti na razmatranju i dostavljanju saglasnosti na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji, u skladu sa Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterija za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH, kao pretpostavke za stručno i efikasno obavljanje poslova iz djelokruga osnovne djelatnosti institucije.

Vijeće ministara BiH još uvijek nije dalo saglasnost.

2. Druga preporuka revizije je da se u skladu sa propisima, dokumentuje i implementira proces finansijskog upravljanja i kontrole koji treba da doprinese smanjenju rizika poslovanja cjelokupne institucije, a odnosi se na mapiranje poslovnih procesa, utvrđivanje i procjenu rizika i izradu Registra rizika. Agencija je donijela Pravilnik o finansijskom upravljanju i kontroli. Imenovana je Radna grupa za uspostavljanje, razvoj i praćenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u Agenciji, čiji je zadatak da definiše opis i izradu mapa poslovnih procesa, registar

rizika, te način upravljanja rizicima, uspostavljanje sistema kontrole finansijskog upravljanja, te predlaganje mjera za poboljšanje sistema interne kontrole.

- **Interna revizija**

Provođenje interne kontrole u Agenciji odvija se kroz donošenje i poštovanje propisa, internih akata, uputstava i pravila s ciljem namjenskog trošenja budžetskih sredstava, kao i kroz vođenje pomoćnih evidencija za pojedine oblasti potrošnje. Interna kontrola odvija se istovremeno s tekućim procesom rada, kroz nadgledanje zaposlenih putem redovnog izvještavanja, te kroz zakonitosti u provođenju pisanih internih akata.

Prema Zakonu o internoj reviziji Agencija ne ispunjava kriterije za uspostavljanje sopstvene jedinice (odjeljenja) za internu reviziju. Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 49/12), internu reviziju u Agenciji vrši Jedinica interne revizije Parlamentarne skupštine BiH.

Sačinjena je informacija o potpisivanju dva primjerka Sporazuma o vršenju funkcije interne revizije i Povelje interne revizije, te dostavljena Parlamentarnoj skupštini BiH.

U skladu sa Zahtjevom za dostavu dokumentacije sačinjen je pregled i dostavljena dokumentacija Jedinici interne revizije Parlamentarne skupštine BiH, s ciljem izrade Strateškog i Godišnjeg plana rada interne revizije. U skladu sa Najavom revizije ugovorenih i drugih posebnih usluga na osnovu Godišnjeg plana rada Jedinice za internu reviziju Parlamentarne skupštine BiH, sačinjen je Zapisnik sa početnog sastanka u sklopu obavljanja revizije. Navedenoj Jedinici, na osnovu njenog zahtjeva, dostavljena je dokumentacija s ciljem obavljanja interne revizije u Agenciji – Sistema ugovorenih i drugih posebnih usluga.

Potpisan je i dostavljen jedan primjerak potpisanog zapisnika sa završnog radnog sastanka povodom usaglašavanja stavova o datim preporukama u Nacrtu izvještaja revizije sistema ugovorenih i drugih posebnih usluga u Agenciji.

Plan aktivnosti za postupanje po preporukama i ocjena zadovoljstva obavljenom revizijom dostavljen je Parlamentarnoj skupštini BiH, Jedinici za internu reviziju.

Sačinjena je Interna procedura o procesu izrade Budžeta u Agenciji na osnovu preporuka po Izvještaju interne revizije Sistema ugovorenih i drugih posebnih usluga.

IV. ZAKLJUČCI

Agencija nije zadovoljna ni trenutnim stanjem niti napretkom u zaštiti ličnih podataka u Bosni i Hercegovini u ovom izvještajnom periodu. Do 2017. godine postojao je evidentan i stalan napredak u ovoj oblasti, međutim u 2017. godini došlo je do zastoja. Umjesto da se ubrzano radi na unaprjeđenju zaštite ličnih podataka, kao što je to slučaj u državama članicama Evropske unije i državama koje se nalaze na putu pridruživanja Evropskoj uniji, trend stagnacije se nastavlja. Naravno, to prije svega podrazumijeva preuzimanje evropskih propisa, odnosno usvajanje novog Zakona o zaštiti ličnih podataka, kao i izmjene i dopune mnogih sektorskih zakona.

Ponavljamo i naglašavamo da je neprihvatljivo odsustvo djelovanja Vijeća ministara BiH po zahtjevima Agencije, kojima se onemogućava zakonit i efikasan rad Agencije. Prioritetno je da se,

kroz podršku prijedlozima i zahtjevima Agencije, pomogne očuvanju afirmacije zaštite ličnih podataka u Bosni i Hercegovini. Posebno je štetno dovođenje Agencije u situaciju da smanjuje svoje aktivnosti u dijelu inspekcijskih nadzora, saradnje sa agencijama za državnu službu, izdavanja prekršajnih naloga i slično. Agencija bez adekvatnih ljudskih i finansijskih potencijala neće moći odgovoriti svojim nadležnostima, što će se negativno odraziti i na zaštitu ljudskih prava, a time i javni interes u ovoj oblasti.

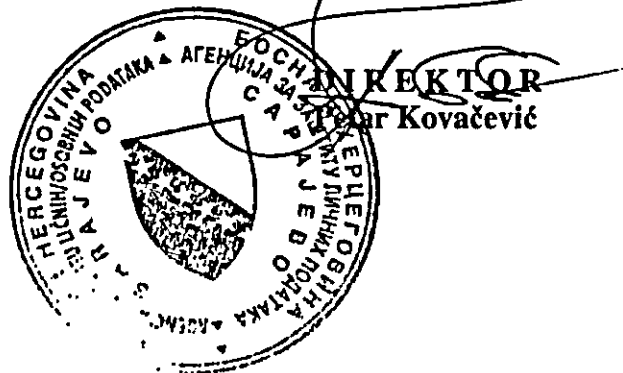
Na osnovu iznesenih pokazatelja proizlazi da je Agencija, u granicama svojih umanjenih kapaciteta, predano izvršavala svoje zakonom utvrđene nadležnosti.

Kao što smo konstatovali u prethodnim izvještajima, tako i u ovome ponavljamo isti zaključak u pogledu poštovanja Zakona o zaštiti ličnih podataka. Kontrolori iz javnog i privatnog sektora nisu poštovali relevantne pravne propise koje su dužni primjenjivati u svom radu, što je imalo za posljedicu kršenje prava na privatni život u pogledu obrade ličnih podataka. Iako nepoštovanje pravnih propisa ima istu važnost, u formalno pravnom smislu, nezavisno da li su u pitanju javni organi, privatna poduzeća, banke i slično, nameće se potreba da se istakne veća težina nepoštovanja pravnih propisa, a time i prava na privatni život u pogledu obrade ličnih podataka, od strane javnih organa. Javni organi, organi, koje je ustanovila država i preko kojih se predstavlja, ukoliko ne poštuju vlastite pravne propise, građanima, blago rečeno, prenose poruke o nepostojanju vladavine prava.

U kontekstu navedenog, značajno je istaknuti da i pored toga što kontrolisani subjekti u pravilu izvrše naložene upravne mjere, te da iste aktivnosti Agencija kontinuirano publikuje, to se ne odražava na druge subjekte na očekivani način. To je posebno izraženo kada je u pitanju obrada JMB i obrada kopije lične karte, obrada ličnih podataka u konkursnim procedurama, objavljivanje ličnih podataka na službenim Web stranicama i slično.

Za većinu kontrolisanih subjekata iz javnog sektora, obaveze iz Zakona samo su puka formalnost, bez tendencija da iste budu primijenjene u praksi na pravi i efikasan način. Donošenje Plana sigurnosti, kao jednog od najvažnijih dokumenata koji su dužni izraditi svi kontrolori ili institut „davanja ličnih podataka trećoj strani“, za većinu subjekata još uvijek su nepoznanica, kao što je bila i na početku primjene Zakona.

Zaštita ličnih podataka je živa materija, a posebno u svjetlu novog evropskog zakonodavstva. Usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa evropskim standardima u ovom izvještajnom periodu pokazalo se kao veoma zahtjevan zadatak. Agencija je ovaj zadatak pokušala iznijeti samostalno, a pravi rezultati njenih aktivnosti vidjeti će se u narednom izvještajnom periodu, kada aktivnosti na izradi Prijedloga novog Zakona o zaštiti ličnih podataka budu okončane.

SADRŽAJ

I.	UVOD.....	2
II.	NAJAKTUELNIJE U VEZI SA ZAŠTITOM LIČNIH PODATAKA	3
2.1	<i>Prijedlog Zakona o zaštiti ličnih podataka.....</i>	3
2.2	<i>Problemi u radu Agencije</i>	4
III.	RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BOSNI I HERCEGOVINI	7
3.1.	<i>Nadležnosti Agencije</i>	7
3.2.	<i>Ovlaštenja Agencije.....</i>	8
3.3.	<i>Nezavisnost i kapaciteti Agencije.....</i>	8
3.4.	<i>Inspeksijski nadzori.....</i>	10
3.4.1.	<i>Redovni inspeksijski nadzori</i>	10
3.4.2.	<i>Revizijski inspeksijski nadzori</i>	11
3.4.3.	<i>Vanredni inspeksijski nadzori.....</i>	11
3.4.4.	<i>Žalbe kontrolora</i>	12
3.4.5.	<i>Rješenja i zaključci za inspeksijske nadzore iz 2017. godine</i>	12
3.4.6.	<i>Uporedni podaci inspeksijskih poslova 2010 - 2018.....</i>	13
3.5.	<i>Prigovori</i>	13
3.5.1.	<i>Rješavanje po prigovorima.....</i>	14
3.5.2.	<i>Prigovori protiv kontrolora iz javnog sektora.....</i>	14
3.5.3.	<i>Prigovori protiv kontrolora iz privatnog sektora</i>	15
3.5.4.	<i>Prigovori iz 2017. godine koji su okončani u izvještajnom periodu.....</i>	15
3.5.5.	<i>Ponovni postupci koji su provedeni u izvještajnom periodu</i>	16
3.5.6.	<i>Primjeri iz prakse</i>	17
3.5.7.	<i>Uporedni podaci prigovora 2010 – 2018</i>	20
3.6.	<i>Postupci po službenoj dužnosti</i>	21
3.6.1.	<i>Postupci po službenoj dužnosti prema kontrolorima iz javnog sektora</i>	21
3.6.2.	<i>Postupci po službenoj dužnosti prema kontrolorima iz privatnog sektora.....</i>	22
3.6.3.	<i>Predmeti iz 2017. godine riješeni u izvještajnom periodu.....</i>	23
3.6.4.	<i>Primjeri iz prakse</i>	24
3.6.5.	<i>Uporedni podaci postupaka po službenoj dužnosti 2010 – 2018</i>	27
3.7.	<i>Kažnjavanje – prekršajni postupci.....</i>	28
3.7.1.	<i>Uporedni podaci prekršajnih naloga 2010 – 2018.....</i>	30
3.8.	<i>Upravni sporovi</i>	31
3.8.1.	<i>Uporedni podaci upravnih sporova 2010 - 2018</i>	33
3.9.	<i>Mišljenja</i>	34
3.9.1.	<i>Mišljenja na zakone, podzakonske akte i druge pravne akte</i>	34
3.9.2.	<i>Primjeri iz prakse za druga stručna mišljenja</i>	40
3.9.3.	<i>Uporedni podaci mišljenja 2010 – 2018.....</i>	43
3.10.	<i>Glavni registar.....</i>	44
3.11.	<i>Informacioni sistem.....</i>	45
3.12.	<i>Javnost rada i saradnja sa medijima</i>	45
3.13.	<i>Međunarodna saradnja.....</i>	46
3.14.	<i>Saradnja sa kontrolorima</i>	50
3.15.	<i>Normativni dio i administracija</i>	52
3.16.	<i>Budžet – javne nabavke.....</i>	53
IV.	ZAKLJUČCI.....	57
SADRŽAJ.....		59

